

NOTRE DAME NŐI KANONOK- ÉS TANÍTÓREND

Fourier Szent Péter

Boldog Alexia Le Clerc

spiritualitás

Paule Sagot
1998, Párizs

Fordította: Muraközi Nóra

BEVEZETÉS

AZ Egyház történetének egész folyamát a szentek mint útítársak kísérik végig. Benedek, Ferenc és Domonkos, Avilai Teréz, Loyolai Ignác, Szalézi Ferenc, Lisieux-i Teréz, Charles de Foucauld... Saját korukon át meghallották a Lélek szólítását. Válaszuk radikális volt, és tettekig vezetett; maradandó művet hoztak létre. Századokon át emlékeztetnek ők arra, hogy az Evangélium mindig új. Életükön keresztül vezetnek be Isten Igéjébe. Tanúságot tesznek arról, hogy milyen lehet Isten és az emberek szeretetre, ha azt radikálisan megélik.

Egy lelki mester saját korában helyezhető el. Megvan a saját kultúrája, pszichológiája, a maga nyelvezete. Intellektuális erőfeszítést kíván tőlünk, ha szeretnénk megismerni őt: be kell lépnünk egy, a sajátunkétól eltérő világba; de leginkább nyitott szívet kíván. Hogy Fourier Péter szavaival éljünk, „Isten dolgairól” van itt szó, és arról, hogy túl az íráson, a személyen, az élményen, végeredményben Istennel találkozunk, aki egy emberi sorsban működik.

Fourier Péter és Le Clerc Alexia, Európa történelmének egyik fordulópontján élt. A XVI. században a kultúra rendkívüli módon megújul. A könyvnyomtatás felfedezése, az előző évszázadban, lehetővé tette, hogy az antikvitás műveit és a Bibliát – melyek mindeddig csak a papsághoz jutottak el – ezentúl széles körben terjesszék. A „humanisták” hatása átalakítja a gondolkodásmódot. A távoli vidékek felfedezése alkalmat ad arra, hogy a tudományos kutatások újabb eszközeit alakítsák ki. A fizikus Galilei pontosan Fourier Péter kortársa. Az univerzum kitágul, megváltozik a világról való elképzelés, új módon tekintenek az emberre. Csupa kontrasztból álló korszak ez. A középkor nagy csapásai – a háború, a járványok, az éhínség – továbbra is fennállnak e Reneszánsz alatt, különösen vidéken...

Az Egyház történelmének egyik legnagyobb válságát éli. A protestáns Reform mélységesen megrázta. A Tridenti Zsinat 1563-ban, vagyis Fourier Péter születése előtt két évvel ért véget, és az Egyházat belső megújulásra szólította fel, valamint arra, hogy éléssze újjá missziós lendületét. De az Egyházat éppen úgy építik a szentek, mint a zsinatok. Először a XVI. században a nagy spanyol misztikusok: Avilai Teréz, Keresztes János, Loyolai Ignác. Majd, Európa északabbra fekvő részén Szalézi Ferenc, Pierre de Bérulle, Páli Vince... és az ő kortársaik, Fourier Péter és Le Clerc Alexia, egy nehéz korszak tanúi, nyitottan a változásban lévő világ újabb szólításaira. Ők kevésbé ismertek, ami bizonyára a történelmi helyzetből adódik: A Lotaringiai Hercegség ekkoriban független volt a Francia Birodalomtól. De nekik is ott a helyük, a XVII. század első felében, melyet méltán neveztek „a szentek korának”.

Fourier Péter 1565-ben, a lotaringiai Mirecourt-ban született. A falusi származású posztókereskedő fiaként, realista és nyitott gondolkodású férfi. Tanulmányait Pont-à-Mousson középiskolájában, majd pedig egyetemén végzi. 1585-ban belép Chaumousey ágostonos kanonokrendjébe. 1589-ben Trêves-ben szentelik pappá. 1597-ben Mattaincourt plébánosa lesz. Ugyanebben az évben alapítja meg Le Clerc Alexiával a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórendet, a lányok ingyenes tanítására. Toul püspökének kérésére, 1622-ben kanonokrendjének reformjába kezd. Híre egész Lotaringában elterjed, mint aki megbízható tanácsadó, és már szent ember. A hercegi család tagjainak körében nagy befolyással bír. Amikor a Franciaországgal szembeni háború kirobban, egyértelműen a hercegség függetlenségének pártjára áll. Mivel Richelieu (aki XIII. Lajos teljhatalmú minisztere) emberei keresik őt, 1636-ban Franche-Comtéba kell menekülnie. 1640. december 9-én, Gray-ben hal meg.

A vázlatos életrajzon túl meg kell látnunk egy élet intenzitását. Ha elolvassuk Fourier Péter napról-napra folytatott levelezését, akkor 1598 és 1640 között, mint lelkipásztorral és a szeretet apostolával, páratlan nevelővel, két kongregáció alapítójával és megreformálójával találkozunk vele, mindezekon keresztül pedig, mint vállalkozót, jogtudóst, politikai közvetítőt, diplomatát és nemes politikust ismerjük meg személyét. ... Rendkívül sűrű élet az övé. E sokféle tevékenység forrásánál megtaláljuk azt is, hogyan fordul ő Istenhez, és ezt nevezhetjük "spiritualitásnak".

Hogyan ismerhetjük meg spiritualitását? Ő nem írt széles közönségnek szóló teológiai értekezést. De Konstitúciókat alkotott, a szerzetesi életről szóló kis emlékiratokat szerzett. Ezeket az írásokat 1897-ben, a szentté avatásakor, három vastag kötetben – "Opuscles", vagyis "Írásocskák" - gyűjtötték össze: bizalmas beszélgetések, homíliák kéziratok, elmélkedési vázlatok, különféle megfontolások ezek. ... Másrészt, Fourier Péter kiterjedt levelezést folytatott, amiből jelenleg körülbelül kétezer levelet ismerünk; ezekben spontán módon jut kifejeződésre személyisége: a szent, és egyszerűen emberé.

Fourier Péter a hétköznapi életben. ... Azt mondta, *hogy a szegénység legyen szembeűnő a házban, a könyvkereskedésben* (ami az ő korában a könyvtárat jelentette) *a sekrestyében és a betegszobákban azonban semmi sem túl szép*. Írásai, éppúgy, mint kortársainak tanúságtételei, hatalmas kultúráját, szellemi szabadságát, compassióra¹ kész szívét tárják fel. A Pont-à-Mousson-ban töltött hosszú tanulmányi évek kialakították benne a humanistát és az apostolt, ami egy tevékeny, realista, nagyon társaságkedvelő temperamentumra oltódott rá. A viharos korszak nagy eseményei, a falu, vagy a közösség hétköznapi dolgai mindig ébernek, figyelmesnek, a valóság iránti érdeklődőnek találja őt. Látjuk őt, amint egy kis írni tanuló gyermek kezét vezeti, és látjuk úgy is, amint az egész hercegi udvar előtt nyilvánosan megfedd egy fiatal lotaringiai bíborost, aki nemigen törődik azzal, hogy a Zsinat határozatait alkalmazza. ...

Az élet művészetét mindig egy egészen konkrét helyzet alapján fejezi ki: bölcsességét, és gyakran, tudtán kívül, az Isten közelében élő ember mély tapasztalatát.

*Haladjatok határozottan, őszintén,
nyugodtan, szelíden, kedvesen.*

*Örömmel, lelketek vidámságával szolgáljátok Istent.
Milyen jó Istenben bízni!*

Fourier Péter nem alapított lelkiségi iskolát. De van egy jellegzetes hangvétele, az ő sajátos módja, ahogy az Istennel és másokkal való kapcsolatát megéli, ami belső összefüggésben áll lelkiségével. A mindennapi élet útján jó társunk lehet ő.

¹ A compassio, szó szerint „együtt szenvedést” jelent. A gyakran alkalmazott „együttérzés” helyett inkább ezt az eredeti kifejezést kívántam megtartani az egész szövegben; talán már nem egészen ismeretlen e szó a magyar olvasók előtt sem. (A ford. megj.)

A forrásnál, az Isten utáni vágy

Az Epinalban élő közösséggel folytatott egyik bizalmas beszélgetés során, egy szerzetesnő ezt kérdezi Fourier Pétertől: "Hogy lehet azt tudni, hogy szeretjük Istent?" Ő így válaszol: *Isten iránti szeretetünk jele az, hogy vágyunk őt szeretni.* Egy fiatal fiú felvételét kéri a Megváltónkról nevezett ágostonos kanonokrendbe. Ő ezeket kérdezi tőle :

vágyódik-e	<i>izzó vágygal, és a szíve mélyéből arra, hogy rálépjen Jézus Krisztus alázatának és Keresztjének útjára ?</i>
szeretné-e, hogy	<i>élettel és érzelmekkel telten találják őt, mindig készen arra, hogy fusson, és lángoló buzgósággal arra, hogy lelkeket nyerjen meg Istennek.</i>
és hozzáteszi,	<i>ha az emberi gyengeség és nyomorúság miatt még nem érzi ezeket a lángoló vágyakat, akkor legalább érez-e vágyat arra, hogy e vágyak meglegyenek benne.</i> (Op. CNS, I, 118)

"A vágy a szív mélysége", mondja Szent Ágoston. "Adj nekem egy olyan embert, aki tud szeretni; ő majd megérti, amit mondok. Adj nekem egy vágyakkal teli férfit, aki e sivatagban szomjasan vágyódik az élet forrása után: ő tudni fogja, miről beszélék". (Szent Ágoston, János Evangélium kommentárja; 26,4).

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend szerzetesnői arra készülnek, hogy "lelkigyakorlatot végezzenek". Fourier Péter elsőként azt kéri tőlük, hogy *elúzva szívükből mindazt a zajt és robajt, ami ott belül volt, hagyjanak helyet az Isten utáni váagnak, és hogy legyen készséges a testiük és a lelkiük.* Mivel tudatában van a pszichés világ egységének, ismeri az emberi természet korlátait, azt kéri, hogy legyünk éleslátásúak önmagunkkal, elemzi az érzelmi élet és a másokkal való kapcsolatok nehézségeit. Mindegyik tanácsát találó megjegyzés kíséri, amiből jól láthatjuk realizmusát a lelki élet terén.

*Nincs olyan fejfájás, és nincs olyan testi gyengeség, ami jelentős mértékben akadályozhatná....
... Rendes körülmények között nem ér minket ilyen rendkívüli bánat, hacsak nem tőlünk magunktól...
Nincs olyan nagy fontossággal bíró feladat, vagy ügy, ami szükségképpen teljesen igénybe venné személyemet, amit ne tudna valaki más éppolyan jól megoldani, mint én...
Lelkiünk legyen nyugodt, amennyire csak képes rá... és semmi irigységet, megvetést, bárki iránt való idegenkedést ne tápláljon magában, vagy legalábbis szomorítsa el, bántódjon miatta, és erősen ajánlja fel, hogy védekezzen ellene...*

(Op. CND, 2)

E lelkigyakorlatos idő célját illetően azonnal a lényegre tér :

Szívünk mélyén hívjuk életre, vagy erősítsük meg és gyökereztessük mélyre azt a heves szomjúságot, éhséget, kívánságot, sodró, erős, kitartó és olthatatlan vágyat, hogy minden kicsiny és nagy dologban Isten tetszésére legyünk...

(Op. CND, 10)

Ennél a mondatnál érdemes kicsit elidőzni. Az Isten utáni vágygal teli élet egész magatartását összefoglalja. Fourier Péter korában a "szív" a bátorságot, erőt és az akaratot jelenti, a személy központját, ami a szabad cselekedet forrása. A szív megtérése a vágy megtérése lesz. Fourier Péter ezt a maga erőteljes és árnyalt stílusában fejezi ki. A gondolat az ígékre támaszkodik, a jelzőkben válik árnyalttá és tágassá: sodró, erős, kitartó, olthatatlan...

Az életerőt idéztük fel itt; de a türelmet is, ami vállalja az állandóságot, és lehetővé teszi, hogy az emberi állapot ideig tartó dimenzióját a valóságban megéljük. A vágy megszületik, meggyökerezik és napról-napra fenntartja az életerőt. Istenben bízunk, aki kösziklője; s a reménység isteni erényében bontakozik ki.

Az egész életet, "minden kicsiny és nagy dologban" az a vágy élte, melynek Isten egyszerre forrása és célja. Az ember vágya találkozik Isten vágyával, aki megelőzi és vonzza őt. Személyes kapcsolat ez, szeretet kapcsolat. Isten a mi szomjúságunkra szomjazik, írja Fourier Péter, a 118. zsoltár visszhangjaként: "Törvényed gyönyörűségem". Gyakran beszél a lélek vidámságáról: amikor arra vágyódunk, hogy Isten tetszésére legyünk, akkor boldog lesz a lelkünk. Az ő korában a vidámság frissességet, fizikai mozgékonyt jelölt. Fourier Péter kedveli a cselekvő igét. A fiatal kanonok arra kap meghívást, hogy étellel és érzésekkel telve fusson. Ezeknek a vidám lépéseknek az ellentéte a rutin, a megszokás nehézsége. Befészeli magát a bágyadtság, és ott maradunk az út szélén. Fourier Péter, a maga képekben gazdag stílusában ekkor bocsánatos bűnről beszél.

Ez lustává és késlekedővé teszi a lelket, súlyával annyira visszatartja, hogy nem képes sietni, sőt szinte járni sem tud, mintha lábait megbabonázták volna.

...csak mászik a lélek, és nincs benne melegség, minden erejét elveszíti... odáig jut, hogy hanyagsága miatt lassanként elveszik; hasonlóan azokhoz a nagy romlásokhoz, melyek kezdetben csak néhány kis repedésen át érkeznek, de amelyek az idő múlásával tönkreteszik a falat.

(Op.CND, 71)

"Élettel és érzésekkel telve futni". Az érzés kifejezésnek tágabb értelme van, mint napjainkban. Arról van itt szó, hogy milyen fontos a lelki életben az érzelmi világ. Fourier Péter azt tanácsolja, hogy elmélkedjünk a Bölcsesség könyve 7,7 soráról – amit a Bölcsesség szó első értelméhez közelebb álló Sapiencia szóval nevez. "Sapio, sapere", annyit jelent, hogy kedvünk van valamihez ..., ízes tudás ez, a szív intelligenciája. Az értelem és az érzésvilág Isten keresésébe kezd. Ez az "egészen nagy kedv", ez a "sodró vágy", elgondolkodásra, megkülönböztetésre hív – a diszkrécióra, mondták a XVII. században.²

Amikor az ember ráhangolódik Isten vágyára, akkor érzékenysége átalakul, belső látása megnyílik a láthatatlanra. Ekkor úgy tűnik, hogy a testhez kapcsolódó új érzékekkel rendelkezik, és ez a szóhasználat is a testhez kapcsolódik: lát, hall, érez, ízlel, érint... Origenésztől és Ágostontól, Loyolai Ignácig és Szalézi Ferencig, Isten dolgainak megtapasztalásáról szólva minden szerző beszélt "lelki érzékekről".

A Pünkösöd liturgiája ezt az átalakulást kéri a Veni Sancte Spiritus-ban. A Notre Dame Kongregáció Konstitúciójának Előszavában pedig Fourier Péter, a zsoltáros ritmikus módján fejezi ki a léleknek ezt a mély örömet, ami Isten vágyában belső egységre talál.

*Hallgasd, Notre Dame Leánya,
Hallgasd Istened hangját,
egyszülött Fiát,
aki bizalmasan szól...
Hallgasd, Szűz Mária áldott leánya,
aki hűn szeretett és
csodálatos Anyád példájára
Teremtődöt és Uradat kívánod
lelked mélyéből szolgálni,
dicsérni, áldani, és örökre magasztalni,
és lelked minden örömet és vágyát és boldogságát
Istenbe, a te Megváltódba kívánod vetni....*

2 A « diszkréció » eredete a latin « discernere ». Innen ered a megkülönböztetés = lássuk, mit kell tenni. Diszkrét az, aki képes a megkülönböztetésre; aki tudja, mit kell mondani, vagy miről kell hallgatni.

Fourier Péter nem írt lelki naplót, nem szól az Istennel való személyes bensőséges tapasztalatáról. De olykor feltör egy kiáltás belőle :

*Van-e nagyobb boldogság annál, mint hogy Jézus Krisztus a szívünk vendége?
Lássátok, milyen gyengéd, csodálatos és bőkezű az Úr, valóságosan és bensőségesen jelen van bennünk.*

Istennek ez a jelenléte a lélekben, amit olykor elevenen érzünk az öröm idején, gyakran csendben és homályban élünk át, az Isten keresők alapvető élménye. Minél inkább növekszik a vágy, Isten annál nehezebben megközelíthetőnek tűnik. Ugyanakkor megmarad az az érzés, hogy ha Isten Isten, akkor ő közel van. Jelenléte betölti a mindenséget, de ott lakozik az ember szívének legmélyén is. Fourier Péter egyik elmékedése az élő Isten misztériumáról szól, aki egészen Más, és egészen közeli :

Fontoljuk meg, hogy Isten lényege hatalmas, és végtelenül tágas.

...végtelen világosság, végtelen bölcsesség, végtelen szépség, végtelen gyengédség, végtelen öröm, végtelen gazdagság, végtelen dicsőség, végtelen fenség, végtelen tisztaság, végtelen szeretet, végtelen szentség.... mindez Istenbe, minden javaknak végtelen tengerébe foglalva, melyből minden dolog részesedik, azzal a jóval, ami benne van.

Ó, Istenem! Ó, egészen egyszerű lényeg, aki egész kiváló módon és egész tökéletesen magadban foglalsz minden dolgot, aki mérhetetlenül nagy, kimondhatatlanul jó, végtelen vagy, akit meg sem lehet számlálni, szép vagy, alak nélkül, időtlenül örök, hatalmas, amit semmilyen tér be nem fogadhat, aki mindeniütt jelen vagy, kiterjedés nélkül, anélkül, hogy bármily helyet elfoglalnál, tökéletes vagy, sokféleség nélkül, mentsd meg szívemet a hiábavalóságoktól, és attól, hogy önmagamat szeressem és keressem.

Ó, lelkem, akarsz-e bármit is keresni ez isteni lényegen kívül? mi után vágyakozol ? mit akarsz ? mit keresel ?Lépj be Istenedhez....

(Op.CND, 135)

Kövessük e szöveg ritmusát az Istenről való gondolkodástól az Isten-tapasztalatig; talán ez a megtérés útja is. Isten "végtelen tenger"... , az értelem elvész e határtalan óceánban. Majd a személyes kapcsolat "Te" jelenik meg, ami a "lépj be Istenedhez" szavakban bensőségessé válik.

Fourier Péter az imáról beszél

Bár Fourier Péter nem írt rendszeres értekezést az imáról, az e témáról szóló megjegyzéseit könnyen összegyűjthetjük, melyek írásaiban nagy számban fordulnak elő.

TANÁCSOK A BELSŐ IMÁHOZ

Az elmékedési vázlatokban az ignáci keretet használja: bevezetés, elmékedési pontok, befejező ima (colloquium). Ezen a kereten belül a hangvétel nagyon is az ő sajátja, az általa adott tanácsokban pedig tanításának szilárdsága, és az ember iránti érzéke jelenik meg

A személyes ima — a belső ima – "beszélgetés", elhúzódó párbeszéd. A lélek itt úgy szól Istenhez, mint barát a barátjához. Valódi társalgás ez, amit egyszerre alkot szó és csend, hallgatás és tekintet, inkább áll jelenlétből, mint beszédből. Buzgón és bizalommal kezdünk neki, szabadon, és úgy, amint vagyunk; egyszerre szegényen, és nagy vágytól gazdagon.

Igyekeznek (a belső imát) bizalmas együttlétté alakítani, és hűségesen ragaszkodjanak hozzá..., a lélek sietsége nélkül, de nem is lustán.

Az Urunkkal folytatott társalgásokban, szívük megmozdulásai szerint különféleképpen viselkednek.

Igyekezzen, hogy ez a beszélgetés alázatosan bizalmas legyen.

Ha Istenhez nagyon szívesen szólunk, ez annak jele, hogy szeretjük őt.

Őrizkedik attól, hogy az elméjében megszólaló szavakat, tetteit, és cselekvésének módját túlságosan megkülönböztesse, mivel ez gyengíti azt az egyszerű tekintetet és figyelmet, amivel a számára jelen lévő Isten felé kell fordulnia; mint ahogy attól is, hogy szellemében szép szavakat formáljon, melyeknek inkább a Szentlélek által megindított akarata mélységeiből kell fakadni, mint az értelemből, még ha az megvilágosítást kapott is.

Alázatos merészséggel kér Istentől nagy dolgokat.

Beszélgetésében nincs semmi keserűség, és társaságában nincs semmi unalom. Miért vagyunk olyan furcsák, hogy nem méltóztatjuk még megpróbálni sem?

... Kiváló bizalom születik ebből, ami keresésére indít engem...

(Részletek du Journalier et du Recueil de S. Dié)

Szítsuk fel magunkban az Isten és a többi ember üdvössége iránti szeretet tüzét... Istent keressük, egyedül Őt... az ő tiszteletét és dicsőségét, szeretetét és bizalmas barátságát, ne pedig önmagunkat. Fourier Péter így foglalja össze azt, hogy mit jelent számára a belső ima.

NAPRÓL-NAPRA...

Mindig imádkozni kell... igyekeztél napról-napra bizalmas barátságba kerülni Istennel.

Fourier Péter itt arról beszél, amit "röpimának" neveztek. Egészen rövid, de gyakran végzett imáról van itt szó, ami a légzés ritmusára hangolódik. Ez az ima az egész keleti kereszténységre rányomta bélyegét. "A Jézusra való emlékezés egyesüljön a lélegzetvételeddel", írja Klimakosz (Létrás) János (580-649). Korunk újra felfedezte ezt az imamódot, amit "a szív imájának", vagy "Jézus-imának" is neveznek – Uram Jézus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösön – olyan megszólítás ez, ami napunk sokféle elfoglaltsága között is segít abban, hogy a lényeges felé forduljunk.

Szalézi Ferenc, mint ahogy Fourier Péter is, hangsúlyozza az imának ezt a módját. "A zárandok, aki egy kevés bort vesz magához, hogy szívét megvidámitsa és ajkát felfrissítse, bár megáll ott egy kicsit, mégsem szakítja meg útját, hanem erőt merít, hogy a lehető leggyorsabban és könnyedebben bevégezze azt; azért áll meg csupán, hogy jobban haladjon. "

A hétköznapi élet, az Istennel való találkozás helye

Aki szeret, az bizalmasan közeledik Istenhez, mint barátjával beszél vele, félelem és reszketés nélkül. Ebből fakad, hogy nyitott szívvel társalgok Istennel, szépitgetés nélkül tárom elé mondanivalómat, anélkül, hogy beszédemet tanulmányoznám, vagy mesterkélten állítanám össze; inkább nyíltan és őszintén öntöm ki szívemet előtte, akár belső imában, akár azon kívül, kérek, panaszkodom, köszönetet mondok, dicsőítem őt, felajánlom magamat, aszerint, amit a Szentlélek tetszése szerint sugall nekem.

A Fourier Péter által gyakran ismételt kifejezések – beszélgetés, bizalmas barátság – a közelséget idézik. Az ő korában "társalogni" annyit jelentett, mint "vele élni", és ez nem korlátozódik a személyes imának szentelt, sokszor rövid időre. Amikor ő a Szentháromság Istenről beszél, aki az ember szívében lakást vesz, akkor bibliai szavakat használ, melyek közelebb állnak az élethez, mint a dogmatikai megfogalmazások: *Isten Atya, Anya, Lélek, Pásztor...* Ismeri az egyszerű emberek útját, akikről a zsoldáros szól. Hitének logikájában ebből merít, és ez a tekintet formálja át azt, ahogy ő a valóságot megéli.

A Jóságába vetett nagy bizalmunkból következik, hogy minden ügyünket nyugodt lélekkel, békésen és félelem nélkül intézzük. S nem lenne okos dolog, hogy azok, akik bizalmukat teljesen Istenbe vetik, másképp tegyenek.

...Ebből fakadóan a lélek mindig vidám, magabiztos, bátor lesz, akár Isten dicsőségéért kelljen valamibe kezdenie, akár szenvednie kell, vagy valamit el kell tűrnie.

Minden tettünkben és vállalkozásunkban folyamodjunk Istenhez. ...

Istent tekintjük az ő teremtményeiben és mindabban, amit végbevisz.

Ő szüntelenül munkálkodik bennük, és tökéletesíti, megőrzi, fenntartja, áttüzesíti, növeli, megváltoztatja őket. "Atyám szüntelenül munkálkodik, és én is munkálkodom" (Jn,6.).

(Recueil de S. Dié)

(A Notre Dame Rend szerzetesnői) készek arra, hogy Isten hívására együtt munkálkodjanak vele a zsenge ifjúság üdvösségén. ...

(Constitutions CND, VII, 3)

Szemlélni, menni, együttműködni. ... Fourier Péter, az Isten hatalmas voltáról szóló elmélkedés által, az egészen közeli Istenben való hithez jutott el. Az interioritás nem az elszigeteltséget, sem pedig a valóságtól való menekülést jelenti, hanem a cselekvés forrását. Ha a hétköznapi dolgok összetettségén keresztül Istenre hagyatkozunk, akkor szeretetének misztériumával találkozunk. Fourier Péter a kérő ima egyszerűségében éli meg ezt a "bizalmas barátságot". Levelezése tele van ezzel: imádkozik a hazáért, az uralkodóért, a szegényekért, a nemesekért, a betegekért, a szomorúakért, a folyamatban lévő ügyekért. ... Amikor egy hitelezőtől zaklatott közösségnek ír, akkor fakad fel egyik legszebb, a Biblia által ihletett imája:

Ó, jó Uram! Ó, egészen bölcs Úr! Ó, nagyon jóságos Úr! Ó, nagyon hatalmas Úr! Ó, nagyon gazdag Úr! Amikor nem tudjuk, mit tegyünk, amikor már azt sem tudjuk, kihez folyamodjunk, akkor egyetlen dolog marad, de ez csodálatos és ez a legfőbb; az, hogy szemünket, kezünket, szívünket, vágyainkat, kívánságainkat, reményeinket, szándékainkat, mindent, ami bennünk van, és ami tőlünk függ, Szent Felséged felé fordítsuk, mint ahogy ezt most teljes alázattal tesszük. Uram, légy könyörületes szegény szolgálóiddal.

(Levelezés, 1630. június12.)

Ha a misztikus tapasztalat abban áll, hogy az élő Istennel való titokzatos kapcsolatot megéljük a jelen pillanatban, akkor Fourier Péter valóban misztikus. Az egészen Más Isten egészen közeli Isten: testet öltött spiritualitás ez, mert az emberré lett Fiúba vetett hitben gyökerezik. Isten közel van hozzá Krisztus által, akit az ember arcán ismer fel, különösen is a szegény emberben. Történetírója, Bedel mondja el a következő anekdotát. Látjuk itt, amint Fourier Péter az Evangélium tanúja népe körében.

"Egyszer, Szent Epuere, a hely védőszentjének ünnepén, mivel jól tudta, hogy hívei arra készültek, hogy majd jókat esznek-isznak, arra kérte őket, hogy a szentmise után várjanak egy kicsit, és elviszi őket egy olyan helyre, ahol majd Jézus Krisztussal találkozhatnak. Miután az istentisztelet véget ért, elvezette őket a temető negyedébe, ahová szándékosan összehívatta az összes szegény embert, és így szólt hozzájuk : «Tessék, íme, itt van Jézus Krisztus, akit ígértem; fogjátok, vigyétek az ünnepre, bánjatok vele érdemei szerint. Amit egynek a legkisebbek közül tesztek, azt nekem tettétek. » Vita támadt erre, kinél lesz a legtöbb. "

Mint Szent Pál, akire folyton hivatkozik, Fourier Péter mindenek előtt apostol, Jézus Krisztus apostola.

Teljes egészében átadta magát lekipásztori szolgálatának, ennek a kimerítő munkának, ami minden felől sűrgeti őt; üzenete és élete egészen egyet alkot. Ez egyszerűen az Evangélium üzenete. Ismerjük, melyek a kedvenc, leggyakrabban idézett sorai, amelyek az életévé válnak, és alakítják életmódját, arculatát, szívét, és kezét...

Mindenkinek mindene

Fourier Péter azért választotta Mattaincourt plébániáját, mert unokatestvére, Jean Fourier atya szavai szerint, ott találhatott „sok fáradozást, és kevés ideig tartó viszonzást.” Amint odaérkezett, 1597-ben, róni kezdte plébániája utcáit. Számára a plébános élete azt jelentette, hogy „együtt van” a híveivel, osztozik örömeikben és gondjaikban. 1619-ben ezt írja: *Úgy érzem, kötelességem engedelmeskedni nekik, mivel, mint plébános, nekik tartozom utazásaimmal, virrasztásaimmal, jelenlétemmel, sőt a saját életemmel is, ha szükség lenne arra, hogy értünk veszélynek tegyem ki.* 1637-ben pedig: *Már negyven éve, sőt ennél is több, hogy veletek együtt sírok, amikor sírni látlak titeket, és szomorkodom, nagyon beteg és egészen gyenge vagyok, amikor azt látom, hogy ti azok vagytok.*

Pál szavainak visszhangja ez: „Örvendezetek az örvendezőkkel, a sírókkal pedig sírjatok.” (Róm 12,15)

Amikor 1622-től a Megváltónkról nevezett ágostonos kanonokrendet megreformálta, akkor életük chartájaként egyszerűen csak a Máté Evangélium 25. fejezetének súlyos sorait adja.

A Megváltó Krisztus szolgálatában való osztozás azt jelentse számukra, hogy készek arra, hogy elfogadják a lelkek iránti felelősséget, és gyakorolják ezt a feladatot... szenteljék magukat a papok nevelésére és tanítására, legyenek misszionáriusok, – itt a falvakban történő missziókról van szó – ... ingyenesen tanítsák írás-olvasásra a szegény gyermekeket és serdülőkorúakat ... enyhítsék a nyomorban élők életét...látogassák a betegeket a kórházakban... szeretettel vigasztalják azokat, akiket börtönben tartanak fogva. Végül, végezzék a keresztény szeretet minden ehhez hasonló feladatát, bármi legyen is az.

(Op. CNS.1,85)

A befejező mondat „végül” szócskája kitágítja a perspektívát, kezdeményezéseket ébreszt, új utakat nyit. Fourier Péter reformja az apostoli életbe veti be kanonokjait, ami megfelel a kor sűrgető szükségének. Egyik levelében, melyben a Megváltónkról nevezett rend két kanonkjárt dicséri, öntudatlanul is saját portréját vázolja fel.

... Jézus Krisztusnak ezek a szolgálói (a Megváltónkról nevezett kanonokrend tagjai), nem kímélik magukat, és ha hívják őket, soha nem halogatják a dolgot; még abban a pillanatban, amikor kéri őket. ... Elképzelik, hogy a híveik iránti kötelességük tekintetében, senki és semmi sem lehet olyan kicsi, hogy ne lenne az ő uruk, vagy úrnőjük, és akár az asztaltól is felállíthatják őket, amikor éppen étkeznek, vagy az éjszaka közepén az álom és az ágy elhagyását is kívánhatják tőlük.

... Általában, minden szegénnyel úgy bánjanak ott, mint a dúsgazdagokkal... A szegényektől semmit se kérjenek, és ne vegyenek el a plébános járandóságaként, aki eljegyzésüket, vagy esküvőjüket asszisztálja, aki gyermekeiket megkereszteli, aki az utolsó kenetet kiszolgáltatja nekik, aki megszenteli sírjukat, aki temetésüket végzi, és éppúgy és éppoly hangosan énekel nekik, mint a leggazdagabbakén. ... Ha a plébánián van olyan, aki valóban szegény, és aki nem tudja biztosítani megélhetését, bár egészséges, és akit senki sem segít eléggé, (szeretettől) adjanak alamizsnát neki, ha ő, vagy gyermekei eljönnek, és kérnek, sőt olykor, bizonyos esetekben, előzzék is meg, otthonukba elküldve azt, amit a szegénykező szegény nem merne kérni.

...Amikor pedig a lelkipásztorok az alamizsna és Isten Igéje e két értelmét egybekötik, s ezt még jó példával is tetézik, legyőzhetetlen erő az; mindenkit „Emberi kötelékkel, a szeretet bilincseivel vonzanak” (Oz 11,4).

(1639. július 1.)

Az alamizsna és Isten igéje: ez a két „fillér” együtt jár. Fourier Péter az alamizsnát hangsúlyozza, mivel az közvetlenül Jézus Krisztusnak szól, akinek a szegény képmása, de éppúgy a jól szervezett cselekvést is, amint azt a Mattaincourt-ban véghezvitt újjátásai mutatják: a béke igazságossága, a segélypénztár... A jobb módban élők figyelmét felhívja a társadalmi igazságosság igényeire, és – jóval plébániája keretein túl is – soha nem szűnik meg nyíltan küzdeni a hatalmasok visszaélései ellen. Számára a társadalom reformja együtt jár a lelkipásztori megújulással.

Hirdetni az Igét

Isten Igéjének hirdetése ott van a megújulás szívében. Fourier Péter lelkipásztor, akit félelemmel tölt el népének vallási tudatlansága. A Megváltónkról nevezett kanonokokat emlékezteti arra, hogy „küldetésük az, hogy hirdessék Isten Igéjét”, idézve itt Ámosz prófétát (8,11): „Íme, jönnek napok, és éhséget bocsátok a földre, éhséget... az Úr igéjének hallására”, és Izaiást (6,8): "Kit küldjek el? Ki megy el nekünk?"

A Pont-á-Mousson Font-ban végzett tanulmányai csodálatosan felkészítették őt erre a feladatra. Latin nyelven olvassa a Bibliát, a plébánosoknak a Szentírás buzgó olvasását ajánlja, és azt is, hogy ezt egészítsék ki az Egyházatyák kommentárjával. Azt tanácsolja nekik, hogy az olvasás folyamán készítsenek jegyzeteket. Számukra ez mintegy *lelki táplálék lesz, ami miután az elmélkedés tüzén sült meg, az örök életre táplálja a lelket.*

Levelezésében a számos szentírási idézet spontán módon fakad a tolla alatt, az Ószövetségben a bölcsességi könyveket részesíti előnyben, az Újszövetségben pedig Szent Pál leveleit. Ez jól tükrözi korát, valamint azt a – különösen – morális módot, ahogy bemutatják a szövegeket, példák alapján, melyeket magyaráz és parafrázisokkal lát el.

A Tridenti Zsinatot követően az Ige a prédikátor beszédén keresztül jut el a hívekhez. Mattaincourt plébánosának ez a legfőbb gondja. A helyreállított templomban visszaadja a vasárnapi szentmise rangját, ügyel a szertartások és a vallásgyakorlat szépségére. Új prédikációt vezet be, különös figyelmet fordítva a gyermekek vallási oktatására, és elevenen megújítja ezt, homogén csoportokba osztva őket, *hogy ez az egész kis népség, mondja, amikor majd olyan korba ér, hűségesen szolgálja Istent, teremtőjét, mindenki a maga hajlama és hivatása szerint.*

Drága hívei számára, akik többségében szegények, vagy írástudatlanok, Fourier Péter nagy gonddal készíti elő vasárnapi prédikációit. Egyszerű hangvétel jellemzi ezeket, ami korában nem mindig van így; kézhez kaptuk jegyzeteinek gyűjteményét, azon bibliai szövegek katalógusát, témák szerint, melyekből prédikációi táplálkoztak. Ezekben olyan könnyedséggel kapcsolja össze az Ó-és Újszövetséget, hogy ebből kitűnik a Szentírásban való jártassága. Fourier Pétert, a nyájának teljesen odaadott pásztort, teljesen betölti Isten Igéje. (Op.CNS, 261 etss)

Krisztus, akit hirdet

A Megváltó Krisztus ez. Mattaincourt plébánosának egész élete az irgalmasságában gazdag Isten hirdetése volt. A Megváltó neve számára mindig Jézus nevéhez kapcsolódik. Istenről való személyes tapasztalatának középpontjában az Üdvösség Örömhírének nagyon eleven tudata áll. Pál visszhangjaként – "Az irgalmasságában gazdag Isten azzal mutatta meg nagy szeretetét irántunk, hogy Krisztussal életre keltett minket" (Ef 2,4) – folytonosan Krisztusnak e küldetéséhez tér vissza, ami magával az ő Személyével olvad össze: *Urunk és Megváltónk, Jézus Krisztus mélyseges alázata és irgalmas nagysága*, és itt Szent Ágostonhoz csatlakozik: "Ahhoz, hogy megismerjük Isten nagyságát, először alázatát kell megismernünk."

E lényegét tekintve krisztusközpontú teológia által, Fourier Péter korának embere. Ennek a kornak minden nagy spirituális mestere a maga sajátos hangsúlyával éli meg ezt. Neki is megvan a sajátja: a "gyengédség" – maga a szó életrajzírójától, Bedeltől való – amivel *a Názáreti Jézus, az Atya egyszülött fia, Szűz Mária fia* emberségére mutat. Jézus közel van az emberekhez, osztozva gondjaikban, ünnepeikben, szenvedéseikben és gyötrelmeikben, teljesen magára vállalva az emberi mivoltot. "Különös tisztelettel viseltetett, írja továbbá Bedel, urunk Születésének és Passiójának misztériuma iránt", az emberi lét e két momentuma iránt, amikor Isten Fia teljesen átadta és kiszolgáltatta magát az embereknek.

Mária az az asszony, aki által Isten egyé válhat az emberiséggel. Fourier Péter Mária-tisztelete (abban a szorosán vett értelemben, amit a XVII. században ez a kifejezés jelentett) mély teológiai alapokon áll, mivel a középpontjában Krisztus személye áll. Mária, Jézus anyja, részt vesz a világ Megváltójának küldetésében. *Ő, a szelídség és irgalom Anyja* jelen van az üdvösség történetében. Ezt a jelenlétet csodálatos kifejezésekkel mutatja be, ami mély személyes élményét jelzi. A kánai menyegző Evangéliumát tekinti a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend spiritualitását megalapozó evangéliumi részletnek. A Konstitúciók előszavának elején Mária szavait idézi:

"Tegyetek meg teljesen mindent, amit Fiam, a ti Uratok, Teremtőtök, Megváltótok és Szabadítótok, Istenetek és Jegyesetek mond majd nektek. "

Krisztus először is az "ő fia". S Fourier Péter, e Fiúnak adott nevekben, egyetlen mondatban összefoglalja a Megtestesülés egész misztériumát.

Az Isten-tapasztalat közölhetetlen, de áttűnik az életmódon. Fourier Péter esetében a Krisztus iránti gyengédség, aki egy lett közülünk, "a felebarát iránti gyengédséggé lesz, akiért ő nagy árat fizetett". Az Evangélium történeti Jézusával való meghitt közelsége alakította át nagy érzékenységét, odáig menően, hogy az egy fajta spirituális érzékké, rendkívüli figyelemmé lett, minden emberi iránt. "Embersége", amit kortársai, mint személyiségének jellemző vonását mutattak be, az ő sajátos módja arra, hogy válaszoljon Isten irgalmasságára, melyről mély tapasztalatot szerzett, és ezt mások iránt kissé visszatükrözzé. Fourier Péter jóságos tekintete Isten "akarátának jóságos tervéhez" csatlakozik, amiről Szent Pál beszél.

A bánattól sújtott szegényeknek adott adományként, első ajándékként, emberi szemünket, emberséges és irgalmas tekintetünket adjuk.

(Op. CNS,II, 480)

Így jelenik meg levelezésének során is, napról-napra, az élet spontaneitásában. Ugyanezeket a hangsúlyokat találjuk meg, kidolgozottabb stílusba, akkor, amikor a két rend Konstitúcióit kellett megírnia. A Notre Dame Női Kanonok- És Tanítórend erősen őrzi alapítójának vonásait.

Fourier Péter megbízható lelki tanácsadó. Humanista kultúrája barátságos temperamentumra oltódik rá, aki minden az embert érintő dologra nyitott. Lelkülete élénk és mélyre ható. Olyan spirituális realizmussal rendelkezik, melyben a megfigyelőképesség a megkülönböztetéssel ötvöződik. Írásaiból értekezést lehetne összeállítani a spirituális bölcsességről. Ehhez hozzájárulhatna még az a számos tanács, ami bőséges levelezése során a tollából fakadt.

A lelki küzdelem

A "lelki küzdelem" a lelki élet egyik legfőbb témája. A kifejezés alapja a katonai szóhasználat – Loyolai Ignácnál "a két zászló" –, amit egyébként a Szentírás, különösen Szent Pál ihletett (Ef 6,11). "Öltsétek fel Isten fegyverzetét ... a világosság fegyvereit". Szívesebben beszélünk az érzékek feletti önuralomról, a szív megtisztulásáról, belső szabadulásról.

Vajon Fourier Péter olvasta az olasz szerzetes, Scupoli (1530-1610) "Lelki küzdelem" c. művét? Ez az 1589-ben kiadott könyv legalább ötven kiadást ért meg. Szalézi Ferenc magánál tartotta, "kis tarisznyájában", amint mondta, hozzátéve, hogy egy lelki tanácsadó nem érhető el bármikor, de pótolhatta azt ez a kis könyv.

"Szenvedélyeim megszelídítésére": Fourier Péter elmékedése Kis Írásai között (Opuscules) található. A szenvedély kifejezés az ő korában nagyon tág értelmet ölt. Az érzelmi világ területén szó van itt mindarról, ami a személyt passzívvá teszi, és kiszolgáltatja indulatainak.

Amint a lélek felső részében minden rossznak oka az akarat, önmagunk szeretete, és saját megítélésünk, éppígy a lélek alsó részében szenvedélyeink sanyargatásának hiánya. Mint elszabadult lovak, ezer felé ugrádoznak és szertelenül szökellnek, lelkiünket hol vágyakkal, reményekkel és félelmekkel, hol pedig buzgósággal, vakmerőséggel és haraggal, vagy türelmetlenséggel, fájdalommal és szomorúsággal nyugtalanítják; vagy pedig eltöltötenek a jelen javak örömeivel, és a hiányzó javak reményével. Azután egyszer csak a jelen fájdalommiatti szenvedéssel ragadják meg szívünket, vagy a hiányzó rossztól való menekülésre indítanak. Így hát az, aki nem szelídíti meg szenvedélyeit, olyan, mint a háborgó tenger, melynek sosincs nyugta.

Fontold meg, milyen nyugalmat és békét élvez az, aki megszelídítette szenvedélyeit. Már az elővételezett paradicsomnak örvend, semmitől nem fél és semmit nem remél ezen a világon, állandó biztonságot, gyengédséget, és a lélek édességét élvezzi, olykor pedig még a testét is.

(Op.CND, 54)

Fourier Péter itt képekben gazdagon és festői módon elemzi belső világunk örvénylését. Öröm és a szomorúság követi egymást, minden látható ok nélkül, és ez gyakran a másikkal való viszonyunkkal áll összefüggésben. A képzeletvilág felnagyítja ezeket, elárasztva a tudat mezejét. Egy másik írásában két igével foglalja össze a lelki küzdelem lényegét:

Igyekezzenek, hogy semmiféle olyan emberi dolog, ami csalogathatná, vagy megrémíthetné őket, ne tudja őket megérinteni és megingatni.

(Const. 1640 II6)

Finom pszichológiai érzékével tudja, hogy a pszichés világ mélyén két látszólag ellentétes forrásból, a csábításból és a félelemből száülehetnek ezek a szenvedélyek. Már itt nagyon modern, éppen úgy, mint amikor a fizikai és az erkölcsi világ között fennálló szoros kötelékre emlékeztet. A szenvedélyektől való szabaddá válás békét ad a léleknek, "és sokszor a testnek is".

Fourier Péter, a lelki küzdelem elemzése során egy egész hagyományhoz csatlakozik, mégpedig egy olyan lelki mesterhez, akit gyakran idéz: Johannes Cassianushoz (360-435). Cassianus a szenvedélyek már Evagriosz Pontikosz által kialakított osztályozását fogadja el, aki a IV. században egyiptomi szerzetes volt. Evagriosz nyolc "gonosz szellemet" különböztet meg: a falánkság, a paráznaság, a pénzsóvárgás, a harag, a szomorúság, a hiú dicsőségvágy, a gőg, az akédia – a lelki dolgok iránti kedvetlenség, egy fajta erőtlenség, ami a szomorúsággal együtt a régiek lustaságának felel meg –. Ezeket a gonosz szellemeket "anya-szenvedélyek" szülik, a mohóság és a gőg, melyek elárasztják az ént, a szívet összeszorítják, és önmagán kívül minden más iránt érzéketlenné tesznek.

Fourier Péter a szenvedélyeknek e hagyományos sorából a gőgöt – a felfuvalkodottságot –, és a hanyagságot – ő ezt a nevet adta a lustaságnak – hagyja meg. Hozzáteszi ezekhez a hálátlanságot, ami sokat feltár az ő nyitott és nagylelkű karakteréből. Minderről a maga képekben gazdag módján beszél, és józan megjegyzéseit mindenféle megtaláljuk...

A gőgös ember dagad az önszeretettől és saját ítéletétől.

Amikor azt hisszük, hogy nekünk egyedül több eszünk van, mint előjáróinknak, és egy egész közösségnek, ez a kelleténél jobban rászéd minket arra, hogy a saját véleményünkre hagyatkozzunk, és tartsunk ki másokkal szemben...

A léleknek ezt az utolsó íngét –Fourier Péter itt Platónat idézi – kell levettünk ahhoz, hogy valóban szegények legyünk. Mert az evangéliumi szegénység, a szó szoros értelmében, nem azt jelenti, hogy valójában szegények vagyunk, a szellemünkben pedig dicsékvők.

... Az alázat könnyebb akkor, ha a szem előtt tartjuk azt, hogy milyen sokszor tévedtünk ítéleteinkben...

A hanyagság, ami a lankadó erény jele, nem is igen jut túl messzire. A rendezetlen szeretet, a személyekhez, ügyekhez, dolgokhoz, való ragaszkodás, vagy valaki iránt való ellenérzés nyomán áll be, vagy pedig akkor, ha túlságosan sok gondot fordítunk a saját kényelmünkre és hírnevünkre... földre gőrnyesztve minket, megfosztva a nagylelkűségtől és a bátorságtól...

(Extraits des Op.CND)

A hálátlanságot illetően, Fourier Péter ebben annak a jelét látja, hogy a személy magába záródik, mintha senkinek sem tartozna semmivel, és nem is vár mástól semmit, s elmegy minden olyan ajándék mellett, ami valaki mástól jut el hozzá. *Ó, a hálátlanság, kiált fel, mily nyomorult mag is ez!* Levelezése bővelkedik a megtett szolgálatokért, a kapott ajándékokért, a szándékára mondott imákért való köszönetekben. S szüntelenül hálát ad Isten jótéteményeire.

Gőg, hanyagság, hálátlanság... megcsontosodottak és makacsok... Fourier Péter a léleknek ezekre a betegségeire irányítja az aszkézis erőfeszítéseit, mivel számára ezek jelentik a lelki mozdulatlanságot:

...ezek lassanként legyengítik a lelket, elfojtják a jó megmozdulásokat, és annyira elérik a lelket, hogy mikor az látja, hogy ezek mintegy szorongatják és elnyelik, akkor annyira fél kilépni ebből az állapotból, hogy inkább a tökéletlenségek fertőjében poshad.

(Op.CND,141)

Valóban leblokkolják a személyt abban, ami számára a legfontosabb lenne: a vágya, a másik emberrel és Istennel való kapcsolata. A gőg szerfelett felfújja a vágyat, a hanyagság kimeríti azt, a hálátlanság önmagára összpontosítja. A gőgös ember tekintete összetöri a másik embert, a hanyagé nem is vesz róla tudomást, a hálátlané pedig elfordul tőle.

S már nem tudjuk teljesen Istenre bízni magunkat, hanem fenntartással megyünk hozzá, vagyis odáig, és nem tovább; ilyen módon, és másképp nem; vagy pedig nem ezen az úton, mintha attól félnénk, nehogy Isten túl sok jót tegyen velünk, és túlságosan messzire vinne. Olyan ez, mintha valamiképpen megkötöznénk a kezeit.

(Op.CND,141)

Hogyan "szelídítsük meg a szenvedélyeket"? Fourier Péter tanácsait így foglalhatnánk össze korunk nyelvén: találjuk meg újból a nagylelkűséget, a vágy intenzitását; éljünk éberen, legyünk jelen önmagunk és a másik ember számára; fedezzük fel újra a pillanat értékét, és hogy mindaz, ami történik, viszonylagos. ... Az aszkézis egyáltalán nem önmagában való cél; a személy belső egységének feltétele, s ez teszi képessé őt a szeretetre. Lehetővé teszi azt, hogy eljusson a belső szabadságra, anélkül, hogy makacs és egzaltált lenne. – Fourier Péter ezen a téren nagyon retteg a "buzgólkodástól", ami számára a nyugtalanság szinonimája. ...

A szív megtisztulása lehetővé teszi azt, hogy minden dologban Istent keressük,... hogy erősen és bátran keressük őt, egyszerűen, színelés és pompa nélkül, készséges és alázatos lélekkel, vidám és eleven lélekkel (a legsebesebben futunk a tiszta és valódi forráshoz), igazi és biztos szabadságban.

Az Úr gyengéd az őt kereső lélek iránt.

(Recueil de S.Dié)

Az alázatos, izzó, nyitott szív készségessé válik az imára, ami kiáltás, kérés, közbenjárás, dicsőítés, hálaadás, – Evagriosz szavaival – "az öröm és a hála gyümölcse". Fourier Péter emlékeztet arra, hogy az Istenre hagyatkozás távol áll attól, hogy passzivitás lenne; különösen aktív lelki magatartás ez: bátorság, hogy az Isten irgalmába vetett teljes bizalom rizikójának tegyük ki magunkat.

A Notre Dame szerzetesnője minden tevékenységében minden jogot Istennek ad át, nagyon szívesen és lelke mélyén nagy örömmel végezve azokat.

(Primitif Esprit, 82)

Szelíden, és erőltetés, vagy kényszer nélkül, sietség nélkül arra törekszik, ami a legtökéletesebb.

(id.,102)

Vágyakozz, imádkozz, gondolkodj, segíts, azután gyakran vizsgálj meg magad, és tökéletes leszel.

(Op.CNS, 11,147)

Az egész lelki küzdelmet, melyet az Isten utáni vágy éltet, ez az utolsó mondat foglalja össze.

A szilárd és tökéletes erények

Szalézi Ferenc és Fourier Péter gyakran használja ezt a kifejezést. A tökéletesség szó bizonyos korokban egy erkölcsi magatartást, elérendő célt idézett fel, vagy pedig egy szobrot, melyet meg kell alkotni. Valójában, a "tökéletes leszel" arra a bibliai értelemre utal, ami az evangélium előírásához kapcsolódik : "Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok"(Mt, 5,48). Olyan átalakulásról van szó, ami soha sem ér véget, olyan vágyról, ami soha nem teljesedik be. Ezek a tökéletes erények Isten szeretetében gyökereznek, amit be kell fogadnunk, s aminek áradnia kell belőlünk. Szilárdak, nem támasztanak illúziót. A hétköznapi erényei ezek, a mindennapok egyszerű erényei.

Fourier Péternek van érzéke az időhöz. *Mindennek megvan az ideje, és a maga szezonja, amikor kalászbá kell szöknie.* Az alázat és a türelem egyszerre a jelen derűs elfogadása, és a jövőbe vetett bizalom. A várakozás erényei ezek, annak módja, hogy a reménység isteni erényét napról-napra megéljük. Az Evangélium tanulóévei ezek, az emberi életét élő Isten Fiának iskolájában (Mt,11,24).

A legfontosabb, legtudósabb, leghasznosabb és a legszükségesebb lecke, amit (Jézus Krisztus) soha nem adott elő egyetemén első diákjainak, a szent Apostoloknak, és nekünk..., ez volt : "Tanuljatok tőlem, – mondta nekik –, mert én szelíd vagyok és alázatos szívű. "

(Primitif Esprit, 29)

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend szerzetesnői "egyazon lendületben élik a testvéri közösség életét és a missziót". Az 1984-es Konstitúcióknak ez a mondata négy évszázadon keresztül visszaadja a "Nagy Konstitúcióknak" is nevezett, 1640-es Konstitúciók lelkületét, (hogy megkülönböztessék ezt a legelső, 1617-ben kelt Konstitúcióktól). Fourier Péter Gray-ben dolgozta ki ezeket, egészen 1640-ben bekövetkezett halálának előestéjéig.

E Konstitúcióknak két fejezete – a második rész VI. és VII. fejezete – alkotja az egésznek írás középpontját, úgy szólván a szívéért. Ezekben jut kifejeződésre a Kongregáció karizmája, vagyis az a mód, ahogy Jézus Krisztust követi, és az Evangéliumot megéli. A VI. fejezet a Szinoptikusokra emlékeztet, különösen Mk 3,13 szavaira: "Tizenkettőt választott ki, hogy vele tartsanak", a VII. fejezet pedig, "a kölcsönös szeretetre"; ez a Jn 17-ből merít ihletet: a testvéri közösség élete a szentháromságos életben gyökerezik. Ebben a két fejezetben ugyanazt a szívbeli magatartást találjuk – alázatos bátorság, türelem, lelki vidámság –, melyeket egyszerre mutat be úgy, mint a Krisztus nyomában élt életet, és mint a közösség békéjének forrását. *Valóban egymás nővérei ők, Urunk tanítványai, egyetlen test tagjai.* (Konst.1640, 2. rész,7)

Követni Őt mindenhova, ahova megy

A VI. fejezet Krisztusról szóló meditáció, aki emberi mivoltát teljességgel éli. Fourier Péter ezt a fejezetet hosszan átelmélkedte és elmélyítette. A Konstitúciók kézírata, melyet a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend Irattárában őriznek, tanúskodik erről. Újra és újra előveszi a szöveget, áthúzza, kiegészíti, pontosítja. Az az apostoli élet, amit Fourier Péter a Kongregáció számára kíván, valóban a Megtestesülés valóságában gyökerezik.

Az legyen minden gondjuk, hogy Urunkat kövessék, bárhova is megy... tudván azt, hogy minden tettét és minden szavát, amikor látható módon járt a világban, szabályként és tanításként kapták..., egész közelről vizsgálják meg, mi mindent tanulhatnak abból, amit Ő tett és mondott, és mi volt, amit tanított, kiemelt, ajánlott, tanácsolt, átölelt, gyakorolt, mint a szegénység, a munka, az éhség, a szomjúság, a lelkek iránti buzgóság, az az olthatatlan vágy, hogy minden dologban az Atya akaratát tegye...

(Const. 1640, 2. partie, 6)

Jézust utánozni, *amikor Ő látható módon járt a világban*, vagyis korának, hazájának embereivel "együtt élt", különösen nyilvános működésének éveiben, amikor apostolaival együtt Palesztina útjait járta. A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend apostoli hivatása itt világosan kifejezésre jut. Másfelől, meg kell jegyeznünk azt, hogy Fourier Péter a Notre Dame szerzetesnőinek küldetését az apostolokéval kapcsolja össze. *Ti, akik az apostolok életét élitek...* – írja a Vitryben élő nővéreknek: *Olyanok vagytok, mint tizenkét apostolnő.*

Követni Őt, mindenhova, ahova megy. Annyit jelent ez, hogy Vele együtt járjuk az utakat, kitéve a találkozás előre nem látható momentumainak, az események váratlan fordulatainak.

Jézus belépett az emberek idejébe, megismerte annak időtartamát, a mindennapi gondokat, azokat az örömeket és bánatokat, melyek minden emberi élet részei; és a küldetés fáradságát, "a szegénységet, az éhséget, a szomjúságot, a lelkek iránti buzgóságot", azt az "olthatatlan vágyat, hogy minden dologban Isten akaratát tegyük". Jézus itt, mint ember, és mint az Atya Küldötte, fejezi ki vágyát. Az apostol imája itt, Krisztussal együtt, teljesen az Atya akaratába illeszkedik: hogy elérkezzen Országá, és hogy az embereknek bőségben legyen élete. "Isten dicsősége az élő ember, az ember dicsősége pedig Isten látása." (Szent Iréneusz).

A karizmának az a sajátja, hogy az adott koron keresztül átadja szellemiségét, az Evangélium megélésének egy módját; azt, ahogyan a másik embert és a világot tekinti. Az alapító szellemére nem úgy találunk rá, hogy ismételtjük, vagy akár elképzeljük, mit tenne ő most. Inkább azt jelenti, hogy átitat minket az ő tekintete, hogy hozzá hasonlóan valami újat fedezzünk fel.

Fourier Péter szemlélete mindig aktuális marad. Élelátású tekintet ez saját koráról, a társadalmi igazságtalanságokról, kora Egyházának visszaéléseiről. A compassió tekintete, amivel a gyermekeket, a nőket, a szegényeket, a peremre szorultakat nézi. Kezdeményezései, a javak igazságos elosztásáért és a jogok tiszteletben tartásáért végbevitt tettei – aminek visszhangját folyton megtaláljuk levelezéseiben – ebből fakadnak. S éppen így aktuális marad a nevelés iránti szenvedélye. A gyermekre úgy tekintünk, hogy az segítse őt növekedni: kedvesen, tisztelettel, megértéssel, realitásérzékkel, emelkedett gondolkodással, az öröm, az egyszerűség, a szeretet evangéliumi szellemében.

A Notre Dame szerzetesnői tudatában vannak ennek az örökségnek. Kifejezésre juttatták ezt a legutóbbi Konstitúcióikban. "A Lélek szerinti szabadság ... figyelmessé tesz minket az életre, arra, amiből az élet születik, növekszik, szabaddá válik, és e szabadság által készek vagyunk arra, hogy rámutassunk mindarra, ami az életet rombolja. Megtaláljuk ebben, korunkra vonatkozóan, az egész történetünkön végighúzó felhívást: nevelői küldetésünket, és azt a vágyunkat, hogy a szegényeknek hirdessük az Örömhírt " (Const. 1984, p. 5)

Együtt kövessük őt

"Egy szív és egy lélek, Istent keresve": így kezdődik Szent Ágoston Regulája. A Notre Dame Rend Konstitúcióit egészen átjárja ez a lelkület, különösen abban, ahogy az evangéliumi tanácsokat megéljük.

"Minden, ami a testvéremé, az enyém, ha nem irigylem azt" – mondja Ágoston. A testvéri szeretetben megélt szegénység a szeretet terét teremti meg. "Legyen mindenetek közös", s ehhez kapcsolódik, hogy "mindenkinek adtak belőle szükségéhez mérten" (Szent Ágoston Regulája, I). A javak megosztását úgy élük meg, hogy figyelmet fordítanak a személyekre, tiszteletben tartják különbözőségüket, minden egyes tag megkülönbözteti saját szükségleteit, mint ahogy közös szükségleteiket is, ennek feltétele pedig az, hogy egyszerű legyen az életstílusuk. Őrizkedjenek attól, ami távol eshet e Rend "szegénységétől és egyszerűségétől", mondja Fourier Péter.

Az "egy test" perspektívájában a tekintély-engedelmesség relációt úgy tekintik, mint a közösség ugyanolyan szolgálatát; az egység szolgálatának, ami Krisztus Testét fejezi ki és szolgálja.

A második rész II. fejezetének elején Fourier Péter a Filippieknek írt levelet idézi, az engedelmességet kifejezetten a Krisztussal való egység alapjára helyezi, és a hit tekintetét hangsúlyozza. Ezután azt a szoros kapcsolatot említi újra, ami Pálnak ugyanebben a levelében Krisztus engedelmessége és az egységre szóló buzdítás között áll fenn (Fil.2), és az engedelmességet a testvéri közösség életével kapcsolja össze. *Az alázat leánya ez, a szeretet szoptató dajkája, az egyetértés és a testvéri jóakarát anyja...* Itt újra elolvashatnánk a 4. és a 6. rész fejezeteit, a második rész "kölcsonös szeretetről" szóló alapvető fejezeteihez kapcsolva, melyek a szerzetesi összefüggéseket, az előljárót, a Monostorok egységét tárgyalják... (részletek, 39. oldal sköv, 49. old. sköv.). Fourier Péter finom pszichológiai érzékkel lép be a gyakorlati alkalmazásokba: a vélemények eltérése esetén legyünk türelmesek, tartózkodjunk a másik megítélésétől, tiszteljük mindenki a Lélek ajándékait, éljük meg a kölcsonös megbocsátást, mielőtt az imádsággal törődnénk...

Az ágostoni inspiráció végül Fourier Péter "hangvételében" mutatkozik meg. Képekben gazdag, ritmikus, olykor lírai stílusában ír Ágoston kedves témáiról: az Isten utáni vágyról, az Ige hallgatásáról, az alázatról, a szív ujjongásáról, ami az irgalomból tör fel, a belső szabadságról, amint az az egész Regulában kifejezésre jut, különösen is az utolsó sorokban :

*"... Krisztus jó illatát árasztva,
nem mint a törvény uralma alatt élő rabszolgák,
hanem a kegyelem uralma alatt szabadon élve. "*

(Règle, VIII)

Fourier Péter mindkét Kongregációjának életét Szent Ágoston Regulájának alapjára kívánta állítani, mivel ez – amint mondja – "az Apostolok életformájára épül", s különösen azért, mert ez a Regula az Evangélium üzenetének lényegét helyezi középpontjába, az Új Parancsolatot, Isten és a felebarát szeretetét.

A szeretetet állítja középpontba

Az Isten szeretete az első a parancsok sorában, a felebarát szeretete pedig az első a teendők sorában. (...). Mivel az Istent még nem látod, a felebarát szeretetével fogod kiérdemelni, hogy lásd őt, a felebarát szeretetével tisztítod meg a szemed az Isten látására, egyértelmű, amint János mondja: „Ha nem szereted a testvéredet, akit látsz, Istent, akit nem látsz, hogyan tudnád szeretni?” „Íme, azt mondják neked, hogy szeresd az Istent. Ha azt mondd nekem, hogy mutasd meg nekem, hogy kit szeressek, mit felelek majd, ha nem azt, amit maga János mondott, hogy „az Istent soha nem látta senki?” És ne gondold, hogy egyáltalán nem illik hozzád az Isten látása: „Isten – mondja – szeretet, és aki szeretetben marad, Istenben marad”!

Szeresd tehát felebarátodat, és nézz magadba, ahonnan a felebarátot szereted, ott meg fogod látni, ha tudod, az Istent! Kezdd el tehát szeretni a felebarátodat! „Törd meg a kenyeredet az éhezőknek, és a hajléktalant vedd be házádba, ha ruhátlan látsz, öltöztess fel, és magodnak rokonait ne vedd meg!”.

Ezeket megtéve pedig mivel folytasd? „Akkor előtör, mint a hajnali fényed.” A te hajnali fényed az Istened...

(Szent Ágoston: Beszéd a Szent János Evangéliumáról, I. kötet, XVII. beszéd, 240-241. old.
Jel Kiadó, 2008., ford. Révészné Bartók Gertrud ford.)

Ennek az Isten és a felebarát iránti szeretetnek a forrása az emberré lett Isten Fia, aki odaadta magát, hogy a világnak élete legyen. Ő, akinek szeretetből *oly mély megaláztatásban volt része,...* azt akarja, hogy szeressük ezt a felebarátot, akiért ő *oly nagy árat fizet*. Fourier Péter, Szent Ágoston Reguláját magyarázva, elidőzik az arany és az olajfa szimbólumánál, és parafrázist ír a Királyok könyvének egy részletéhez (1Kir, 6, 31). Az olajfa az irgalom szimbóluma, ami megfejt, mire van szüksége a másoknak, és elébe megy annak. Az arany a szeretet szimbóluma. Fourier Péter a naphoz hasonlítja: a szeretet egyszerre világosság és meleg, izzó és heves; a szívét olyannyira kitágítja, hogy az égnél is tágasabbá teszi azt. Fourier Péter azonban igyekszik emlékeztetni arra, hogy a szeretetet a földön konkrét módon éljük meg, és "az arc kedves vidámságában" mutatkozik meg...

Ne ártsunk senkinek, legyünk hasznára mindenkinek, Fourier Péter jelmondata, melyet Szent Ágoston és Szent Ambrus ihletett, sokat elmond egyszerű, igényes, realista spiritualitásáról. S bizonyára annak visszatükröződése, amit ő maga nap, mint nap tett. A Megtestesülés szilárd teológiájának alapján álló spiritualitása a valódi és hatékony szeretet alázatos szolgálatában élhető meg.

Hol mutatkozik meg a szeretet, ha semmiféle kényelmetlenséget nem akar? (1623. március 10.).

Elég gyakran kapunk jó leckéket mások műveiből. (1636. február 11.).

Nézzünk el, bocsássunk meg, felejtünk el, minden dolgot józanul magyarázzunk, éljünk békében és egyetértésben, s Isten majd megsegít minket. (1624. december 20.).

"Aki azt a parancsot kapta Istentől, hogy szeresse felebarátját, mint önmagát, annak előbb tudnia kell önmagát szeretni". Fourier Péter itt Szent Bernátot idézi, hangsúlyozva önmagunk jó értelemben vett szeretetét. Három szeretet, amit ebben a kis, mindennapra szóló programban foglal össze: Istenre hallgatni, szeretet és alázat, önmagunk iránt türelem és erő. E néhány szóban benne van az önátadás, a kegyelem sikerének egész útja: engedjük, hogy az Ige megragadjon minket, hagyjuk élni a másikat, és fogadjuk el önmagunkat.

A Lélek szerinti élet

A Lélekre való utalás állandóan jelen van Fourier Péter szavaiban. Mint Szent Ágoston, ő is folyton a Róm 5,5-re tér vissza : "A szeretet kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által".

Bizonyára saját mély tapasztalatához kötődik az, hogy többször is hangsúlyozza a Lélek jelenlétét a keresztény ember életében. A Galatákhoz írt levélben, a Lélekből való szabadságról szóló sorokban (5,22) személyiségének több vonását is felfedezhetjük, amilyen az érett korában lehetett: "A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás".

A szentbeszéd azon ritka részleteiből, melyek eljutottak hozzánk, a leginkább kidolgozott egy Pünkösöd ünnepére írt szentbeszéd. A Szentlélek hívása egész levelezése során, spontán módon fakad. A Lélek belülről tanít meg arra, hogyan legyünk Isten tetszésére, és hogyan ízleljük Igéjét. Isten akaratának teljesítése összekapcsolódik a Lélek iránti belső tanulékonyossággal, aki nem a félelem lelke, hanem az "örvendezés". A Szentlélek az apostoli tevékenység forrása, ő sugallja azokat a szavakat, melyek a szívet megérintik, ő indít kezdeményezésekre, ő szabadít meg a félelemtől. Ő teremti meg a közösséget, "isteni módon gyűjti egybe tagjait". "Templomává és otthonává" tesz minket, és kegyelme kiárad egészen a föld szélső határáig. Szent Ágoston János első leveléhez írt kommentárjának szavai visszhangoznak itt.

Kérdezd meg szívedet. Ha a testvéred iránti szeretetet találsz benne, akkor légy nyugodt. Ez a szeretet nem lehetne a szívedben anélkül, ha ne lenne ott a Szentlélek. ...

Nem tudom, ki helyezi a Szeretet korlátait Afrika határaihoz. Ha szeretni akarsz Krisztust, akkor az egész világra terjeszd ki szereteted, mert Krisztus tagjai az egész világra kiterjednek.

Fourier Péter lelkisége – bár írásait elsősorban szerzeteseknek szánta –, minden keresztényre érvényes, legyen bármilyen korú, és éljen bármilyen élethelyzetben is.

Mit tanítsunk a gyermekeknek ? – írja 1627. november 12-én P. Manceau-nak, a Megváltónkról nevezett kanonokrend szerzetesének. ... *Hogy végül is mindenki szentté válhat; a gazdagok (bár nehezen), szegények, kétékezi munkások, gyakorló keresztények, állapotuknak megfelelően, ha tökéletesen megtartják regulájukat, abban a hivatásban, ahova Isten hívta őket.*

Fourier Péter valóban korának embere. A XVII. század fordulóján megújul a lelki élet. Szalézi Ferenc 1609-ben kiadott "Filótea" c. művét, még a Szent életében több, mint negyvenszer nyomtatták újra. Annak a jele ez, hogy valamiféle szükségletre adott választ. Az áhítat, vagyis Szalézi Ference meghatározásával élve, "a szeretet tökéletessége", mindenki előtt nyitva áll; és a belső imát mindenki gyakorolhatja, világi hívők éppúgy, mint szerzetesek, figyelembe véve életállapotukat. "Tévedés, írja, sőt eretnokség, ha az istenfélő életet távol akarjuk tartani a katonák csapatától, a kézművesek boltjától, a fejedelmek udvarától, a házas emberek otthonából."

Szalézi Ferenc és Fourier Péter soha nem találkozott egymással, de mindkettőjük nagyon világosan látta korának szükségleteit. A spirituális megújulás ugyanazon mozgalmában vesznek részt, e meggyőződéstől átitatva: mindenki meghívást kapott az életszentségre.

Fourier Péter lelkipásztori tevékenységére ez teljes egészében rányomta a bélyegét. Sokat mondanak kis értekezéseinek címei, melyeket plébánosoknak állított össze: tanácsok "a különféle körülmények között élő emberek, képességeiknek megfelelő tanítására"; "a gyermekek és egyszerű emberek rövid idő alatt való oktatására", vagy pedig "az olyan gyermekeké, akik még nem jutottak el értelmük teljes használatára, és a jóról és a rosszról mégis van valami homályos felfogásuk". ...

Fourier Péter mindenkinek ajánlja *a gyengéd, de nagyon határozott és valóban józan istenfélelmet*. Ebből fakad az, hogy tanácsai a "házas emberek" és az előkelők esetében is helytállóak és reálisak.

A házastársaknál, hallgatói befogadóképességéhez méri intelmeit. Emlékezteti őket az ideig tartó javak bölcs kezelésére, az egészséges konyha fontosságára, a felebarát megsegítésére, az igazságosság gondjára; és arra, hogy otthonuk olyan, mint "egy kis Egyház", vagyis ott örömben, és "az egy szív és egy lélek" közösségében élünk és imádkozunk.

Az előkelő embereket arra figyelmezteti, hogy *mások imái igen keveset használnak nekünk, ha mi magunk nem látunk munkához*. ... Hangsúlyozza a társadalmi igazságosság kötelességét, és nagyon szigorú a visszaélésekkel szemben, melyekre nyíltan rámutat.

A szükséges elfoglaltságok nem akadályoznak Isten szeretetében, írja Fourier Péter. Így tehát azt mondhatjuk, hogy ő volt Lotaringia Szalézi Ference, mint ahogy Lotaringia Páli Vincéje is, a gyakorlatban megvalósuló szeretet, és a szegények tiszteletének éles érzéke által.

A spirituális hagyományban

A Szentírás és az Egyházatyák annyira átítatták Fourier Pétert, hogy olykor nehéz elválasztani egymástól az idézeteket, melyek hatalmas kultúrájából erednek, és saját észrevételeit, mivel a gondolat egyetlen lendületében a kettő átjárja egymást. Ha csak levelezését említjük, az 1700 levélben több, mint 1200 idézetet találtak, melyek a Bibliából és az Egyházatyáktól valók.

Azok a szerzők, akiknek olvasását ajánlja, a legjobb forrásokból merített kultúráját tükrözik. Mi legyen az ágostonos kanonokok "könyvkereskedésében", vagyis könyvtárában? Maga Fourier Péter gyorsan megmondja ezt, saját írásain keresztül: az Egyházatyák írásai, azután Cassianus, Theodorétosz, Szofroniosz, Klimakosz János, Nagy Szent Gergely, Tiszteletreméltó Béda, Tours-i Gergely, Szászországi Ludolph, Karthauzi Dénes, Kempis Tamás, Granadai Lajos. ...

A spiritualitás egy út. Nem járunk rajta egyedül. Fourier Péter barátságot kötött néhány szerzővel. Ha megemlítjük őket, akkor vele magával találkozunk.

Sokat olvasta CASSIANUS Jánost, aki Marseille Szent Viktor Apátságának alapítója. Cassianus a szerzetesek számára írt, de elemzéseinek finomsága, a Szentírásról való elmélkedésre helyezett hangsúlya, művét a szív felszabadulásának pedagógiájává teszi. A szív a szeretetre irányulva válik szabaddá. Fourier Péter ugyanebben a perspektívában olvasta Klimakosz Jánost, és az ő híres "A Paradicsom lépcsője" c. művét, éppúgy, mint a VI. századi palesztin szerzeteseket, különösen Moszkosz János "Rét", (ismertebb latin címén "*Pratum spirituale*") című írását, melyet Szofroniosz átvett.

AZ EGYHÁZATYÁK a nagy kedvencei. Őket folyamatosan olvasta. "Minden szabadidejében ez volt megszokott elfoglaltsága", írja Jean Bedel, aki még hozzáteszi: "de öt szerzőre szorítkozik, akik a legmegfelelőbbek voltak tervei számára: ez Szent Ágoston, Aranyszájú, Szent János, Szent Bazil, Nazianzi Szent Gergely és Szent Bernát."

Száma Ágoston az, "aki ezer közül is kiválik". Fourier Péter azt kérte, hogy "könyvtára polcain az ő műveit helyezték közvetlenül a Biblia után". Ez az egész életére kiható vonzódás kifejeződik már kezdeti döntésétől, hogy Ágoston-rendi kanonok legyen.

Nagy Szent Vazul és Aranyszájú Szent János olyan teológus és olyan lekipásztor volt, aki nagyon közel állt saját népéhez. Fourier Péter a szeretet szolgáit szerette bennük, akik lankadatlanul emlékeztettek a szegények jogaira és a gazdagabbak igazságosságából fakadó kötelességeire, és püspökségük körül fogadó helyeket hoztak létre a szükségét szenvedők, a betegek és idegenek számára. ... Úgy tűnik, különösen kedvelte „az ő Nazianziját”, az Ige Megtestesülésének misztikus teológiáját.

Bizonyára ugyanez az inspiráció, a Krisztus-központú teológia vonzza őt CLAIRVAUX-I SZENT BERNÁTBAN: a Jézus, Mária fia emberségével való személyes, érzelmi egyesülés által ismerheti meg Istent, mivel Isten Krisztus által jön el az emberhez.

A KRISZTUS KÖVETÉSÉT minden lelki mester ajánlotta. Fourier Péter számos részt idéz tőle. Ez a Kempis Tamásnak tulajdonított könyv a "modern jámborság" néven ismert spirituális megújulási mozgalomról tanúskodik, mely rányomja bélyegét a Középkor végére. A "Krisztus követése", amit évszázadokon keresztül olvastak, a modern kor kezdetétől fogja táplálta a világi hívők lelki életét. E mű keresztények nemzedékeinek során át ébresztette fel az életszentségre szóló meghívást.

Fourier Péter nem tartozik egyik spirituális iskolához sem, de rá jellemző hangnemen sajátított el egy egész spirituális hagyományt, a Sivatagi Atyáktól egészen Szalézi Ferencig. Az Egyházatyákhoz hasonlóan kapcsolja egymáshoz Isten részét és az emberét, az emberi erőfeszítést és a kegyelem ingyenes voltát, a lelkipásztori tevékenységet és a dicsőítést, az aszkézist és a misztikát. A Pont-à-Moussonban töltött hosszú évek kialakították benne, "a lelkigyakorlatok" keretei között, Loyolai Szent Ignác szabad és nagylelkű útját. Ő hisz az emberben, aki Isten képmása, és abban, hogy az ember képes arra, hogy engedje magát az Evangéliumtól formálni. Innen ered lelki optimizmusa. Ebben valóban korának gyermeke.

*"Minden dolog, akár kedvező, akár kedvezőtlen,
legyen számotokra út, hogy egyenesen Istenhez jussatok".*

(Entretiens de S Mihiel)

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend eredeténél Le Clerc Alexia és Fourier Péter találkozását találjuk. Alexia esetében egy intuíció, egy belső lendület, Fourier Péter esetében a Szentlélek által megvilágosított meggyőződés. Fourier Péter már Mattaincourt-ba érkezésétől fogva állandóan törekedett a leányok ingyenes tanításának megvalósítására. Ugyanebben az évben, 1597-ben, Le Clerc Alexia, a megtérés kegyelmétől megérintve, eljön hozzá. Karácsonykor megszületik a Notre Dame Női Kanonokrend.

A művén túl, hogyan juthatunk el Le Clerc Alexia mélyebb megismerésére? Fourier Péter bőséges levelezést, és számos írást hagyott maga után; Alexia egyetlen, húsz oldalból álló kéziratot – a "Lelki beszámolókat", melyet 1618 táján írt lelki tanácsadója kérésére –, és néhány jegyzetet, egy "kis füzetben, a saját kézírásával". Ezek az oldalakon ő maga nyilvánul meg. Ahhoz, hogy megsejtsük, mi volt az ő egyedülálló útja az Istennel való találkozás felé, olykor elég, ha hagyjuk, hogy szóhoz jusson.

"Tizenkilenc, vagy húsz éves voltam, amikor ezt a hivatást választottam"

1595-ben járunk. Alexia most érkezett Hymont falujába, ami Mattaincourt közelében van. 1576 februárjában született Remiremont-ban, ahol úgy tűnik, boldog gyermekkorra volt. A világ nagyra becsüli őt, kedvelik a társaságokban, s ő is jól érzi ott magát. Ragaszkodik jó híréhez, mert *szereti a megbecsülést*. Mindamellett, él benne egy olyan vágy, amit még nem tud megkülönböztetni; *a hiábavalóságok között igen szomorú a lelke*. S minden sajnálkozás nélkül hagyja el Remiremont városát.

Nagy öröömre szolgál, hogy visszahúzódhatok a világból, ami anélkül, hogy tudnám az okát, untat. De amikor ott voltam (Hymont falujában) a társaságok³ ott is éppúgy körülvettek, mint máshol, és ott még több hiábavalóság és evilági önelégültség volt, mint máshol. Isten különleges kegyelme volt az, hogy nem hajlottam a házasság hivatása felé; de idegenkedtem attól, hogy egy férj elnyomás alatt tartson.

Még két év telt el így, egészen addig, hogy jószágos tisztelendő Atyánk Mattaincourt plébánosa lett, mivel a másik elhunyt. Elkezdett prédikálni a vasár- és ünnepnapokon; de a füleimet hiábavalóságok tömték be, a sötétségtől elborított szívem pedig még nem volt képes befogadni a világosságot. Mégis, a Miasszonyunk iránti áhítatomat követve, az Ő egyik ünnepnapján elhatároztam, hogy elmegyek gyónni, és hívtam a mi jó tisztelendő Atyánkat, hogy hallgasson meg, ő azonban nem ért rá, én pedig elveszítettem áhítatomat, ami nem volt túl szilárd.

(Rel.,6,7)

Ekkor történik az 1597-es esemény. *Ezután adódott egy olyan alkalom, mely által megéreztem, hogy van egy irgalmas és lelkemet rajongva és nagyon szerető Isten*. Három egymást követő vasárnapon, a szentmise alatt, úgy tűnik számára, mintha egy dob hangját hallaná, végül pedig egy ördögöt látna, aki táncolók csapatát vezeti. A pokol, amitől rettegett, arcot ölt számára; feltárul egy láthatatlan világ. Azonnal cselekszik.

... amit figyelmesen szemügyre véve, még abban az órában elhatároztam, hogy soha többé nem tartozom ahhoz a csapathoz, akiről megvallottam magamban, hogy a legfürgébben követik ezt a démon, aki vesztembe akar taszítani. Kitűztem, hogy mostantól fogva minden cselekedetemben ennek ellenkezőjét fogom tenni, és minden tőlem telhetőt megteszek, hogy amikor elérkezik halálom, Isten előtt kedvesebb legyek. Úgy tűnt számomra, mintha kivették volna azt, ami bensőmben volt, és egy másik lelket helyeztek volna oda.

Minden hiú ruhámtól megváltam, és fejemre fehér fátylat tettem. ..., olyat, mint amit az egyszerű falusi leányok hordanak, amikor szentáldozáshoz akartak járulni, és tisztasági fogadalmat tettem, anélkül, hogy bárki véleményét kértem volna. Szüleim ettől megrémültek, és az egész szomszédság is; mégpedig annál nagyobb morajjal, mivel Mattaincourt-ban a jámborság új volt.

(Rel.8-9)

"Minden nagy bátorsággal kezdődik" - mondja J.J.Surin, egy XII. századi lelki író. A megtérés első lépése ez, a második lépés pedig abban áll, hogy "szeretjük Istent önmaga szeretetéért". Hosszú út, amit Alexiánál, Lelki beszámolóin keresztül követhetünk.

Elmegy Fourier Péterhez, aki azt tanácsolja neki, hogy végezzen életgyónást. *Ezt hamarosan el is végezte, mivel úgy gondolta, nincs sok bűne.* Plébánosa azonban a kezébe ad egy könyvet, mely a lelkiismeretvizsgálatot tárgyalja. ... A szenvedés időszaka veszi kezdetét ekkor Alexia számára, aggályoskodások, kísértések; de egyben a spirituális átalakulása is. Lelke megnyílik az élő Isten misztériumára. Isten lelke legmélyén szól hozzá – szimbolikus látomások, élénk belső világosságok -. Megtérésének tapasztalata pedig ez alatt az idő alatt kapja meg a hitelesség pecsétjét: egy misszióra szóló hívást. Fourier Péter pedig ebben nem téved.

Amikor Istenhez imádkoztam, mindig az jutott az eszembe, hogy létre kellene hozni egy új házat leányok számára, ahol mindazt a jót gyakorolhatnánk, amit tudunk; s ez oly hevesen sürgetett engem, hogy rögtön ajánlani kezdtem ezt jószágos Atyánknak, arra kérve őt, engedje meg, hogy elhatározzam ezt, - amit ő egyáltalán nem akart, és figyelmeztetett arra, hogy mennyire nehéz olyan leányokat találni, akikben megvan mindaz, ami egy ilyen új hivatáshoz szükséges, és ezen felül még sok más dologra. De én úgy véltem, hogy Istennek minden lehetséges, ha ő akarja; úgy, hogy nem egészen hat héten, vagy két hónapon belül, egymás után három leány keresett meg engem, és feltárta előttem azt a vágyát, ami hirtelen ébredt benne, hogy szerzetesnő legyen, és velem jöjjön, de nem tudja, hogy szülei vajon elengedik-e őt. Ez még inkább megerősítette kezdeti tervemet. Azonnal elvittem őket jó Atyánkhoz; ott elvégezték életgyónásukat, és együtt elmondtuk neki azt a tervet, amit javasoltam nekik, és amit ők szívesen elfogadtak. S ettől fogva együtt akartunk élni, mindenünk közös volt, de ezt nem akarták megengedni nekünk.

(Rel..15)

Alexia látni fogja, amint az ő alapító intuíciójából kiindulva, az "új ház" növekedésnek indul. Ennek minden állomását átéli majd, egészen Poussay első iskolájától, Saint-Mihielben, Nancyban, Pont-à-Moussonban, Verdun-ben, Saint Nicolas de Portban időzik., és megismeri ezek minden nehézségét. Az akadályok családja felől, egyházi emberektől, Rómából jönnek, mivel az vonakodik a női apostoli szerzetesi élet új módjától. Le Clerc Alexia saját belső útjának szívében éli meg e hivatáshoz való hűséget, melyről Lelki Beszámolóiban nagyon mértékletesen szól.

Isten legyen osztatlan szerelmeitek

Ez először is egy vágy útja. Kezdetben, írja, erős vágyat érez a tisztaság, a bűnbánat, a szenvedés iránt. Át kell jutnia a vágyaktól az Egyetlen Vágyhoz vezető úton, önmaga teljes átadásáig.

Attól fogva, hogy megértettem az igazi jót, és e világ veszélyeit, mindig erősen vágyódtam a halálra. E vágyak olykor mértéktelenek voltak. Öt évvel ezelőtt, amikor élénkebben sürgettek, úgy tűnt számomra, hogy e világon többé nem kaphatok vigaszt, hacsak úgy nem, hogy magamhoz veszem az Oltáriszentséget, melyben a hit által megkapom lelkem minden javát, és erős vágyat éreztem, hogy gyakran járuljak szentáldozáshoz.

Egyik reggel, miközben öltözködtem, és ugyanez a halál utáni vágy lakott bennem, mivel belefáradtam abba, hogy a testet oly sok különféle dologgal szolgáljam, hirtelen azt vettem észre, hogy a testem semmilyen mozgásra nem képes; bensőmben pedig úgy tűnt, mintha Uram megfeddene, e szavakkal: "Legyen elég neked, ha én veled vagyok; de ebben még önmagadat keresed". S e nagy vágyak ettől fogva visszahúzódtak; mert, amint megjelennek, azonnal az Isten akarata iránti szelíd és nyugodt megadás követi őket, megfosztva az önmagam iránti szeretettől, amint ez az Igazság bensőmben tanít; és hogy Istent önmagáért kell szeretni.

(Rel.,25)

Az egyetlen ránk maradt kézzel írt levelében, 1620. június 4-én ezt írja Alexia (1622. január 9-én hal meg): *Kérve kérek, imádkozzatok Istenhez értünk, esedezem hozzá, hogy ő legyen minden szerelmeitek.* Ebben foglalja össze vágyának hevesességét.

Minél föltétlenebb ez a vágy, minél teljesebb az odaadás, annál keményebb lesz a küzdelem. Ezt a harcot Alexia a maga korában éli meg: ott, legalábbis a kollektív öntudatban, nem kérdőjelezi meg azt a világképet, melyben együtt él a látható és a láthatatlan. Isten, az angyalok, Miasszonyunk, a szentek, a "gonosz lelkek" egyetlen szellemi világhoz tartoznak. Alexia úgy szól ezekről, ahogy korának önéletrajzaira jellemző volt. Ezekben nagy helyet foglal el az Ellenség, ami egy képekben gazdag tudatalattiból, a kor ikonográfiájának visszatükröződéseiből fakad. A "gonosz lelkek" támadásai, a kísértések... mindez arcot ölt. A küzdelemben a test is bevonódik, és magányos harc ez.

Alexia ebben a felkavart lelki világban megőrzi lelki egészségét. Másom nem volt már, mint a szabad lelkem, írja nagy szorultságában. Máshol pedig, *Nagy belső világosság vetült a lelkemre... e fénytől megsemmisültem, és láttam benne semmi voltomat.* Ami az elkedvetlenedésre adhatna okot, nála éltető világosság lesz. A reménység a legerősebb megpróbáltatásban is megmarad.

Úgy tűnik számomra (még), hogy lelkem oly távol van attól, hogy bármit is feltételezzek önmagamról, de minden reménységem és bizalmam alapja Isten jósága és gondviselése. S úgy vélem, ez az, ami arra visz, hogy gyakran a képességeimmél nagyobb dolgokba fogjak.

(Rel.,26)

Egymást váltja a vigasztalás és a vigasztalanság, egyszerre éli meg szegénységének kemény tapasztalatát, és Isten látogatásainak gyengédségét. Figyelemreméltó éleslátással tudja megkülönböztetni a Gonosz csábító látomásait, melyek félelmet és kíváncsiságot ébresztenek, és Isten teremtő és átalakító látomásait.

E szenvedések közepette, hirtelen kiragadták lelkemet, és visszatért belém a korábbi kis bizalom, és ezzel együtt megkaptam azt a bizonyosságot, hogy Urunk kegyelme segítségemre van. Szelíd könnyek borítottak el, ami nálam általában szokatlan, hacsak nem az ehhez hasonló találkozásokkor, melyekről úgy vélem, Istentől valók, hogy el tudjam viselni gyöngeségemet, így éreztetvén velem igen nagy irgalmának vonásait. Mert e jelenségek során, melyekben legtöbbször minden külső érzékem elpihen, emlékezetem és akaratom minden alkalommal megtelik Isten szeretetével, és felizzik bennem a vágy, hogy mindig vigye végbe bennem az Ő szent akarátát. E jelenségek nem engedik, hogy nagy kísértések közé kerüljek..., miután lelkem mély megaláztatásba került; s ezek legtöbbször Megváltóm szent életének és Szenvadásának végtelen érdemeit fontolgatva érnek, amit állandóan emlékezetemben szeretnék őrizni.

(Rel.60)

"Megváltóm szent élete és Szenvadása"... "Krisztus embersége iránt nagy tisztelettel viseltetett" – mondja Angélique Milly Anya. A Lelki beszámoló, amint a kis füzet is, állandóan a Krisztussal folytatott bizalmas beszélgetéséről tanúskodik. *Azt hittem, hogy Urunkkal beszélgetek. Úgy érzi, a Szűz kis otthonába vitték. A belső, vagy az eseményekből adódó nehézségek között, súlyos kísértéseiben, Jézushoz folyamodik. Urunk abban a kegyelembe részesített..., hogy ne féljek az ördögtől. Legfőképpen Urával él, és vágyódik a végső találkozásra. Amikor azonban kifejezi azt a vágyát, hogy a túlvilágon Jézus Krisztussal éljen, azonnal leállítják, s Ő e szavakat mondja neki: "nem elég neked az, hogy én itt veled vagyok?"*

Itt, ezen a földön... Ez visszavezet minket a mindennapi életbe, és a kis füzet jegyzeteihez. Ott találjuk ezt az imát, ami bőségesen merített a "Krisztus követéséből":

Add meg nekem, Uram, hogy te bennem légy, és én tebenned, és hogy így találkozzva mindig együtt maradhassunk. Mert te valóban a kedvesem vagy, több ezer között, akiben lelkem, élete minden napján, élvezettel lakozik és pihen.

Kortársai e szavakat emelték ki:

Amikor láttuk, hogy Urunk Jézus Krisztussal és Szent Anyjával társalog (vagyis él), iszik, eszik, és teszi a többi hétköznapi dolgot, akkor úgy véltük, hogy olyan emberek ők, mint bárki más. Ácsnak neveztük őt, ... s az ács és Mária fiának.

Urunk nem utasította el, hogy életét és drága vérét odaadja a lelkekért, melyek közül Isten előtt egyetlen is több, mint az egész világ. ...

Amennyire tudnak, egyesüljenek a Mi Urunk, és az Ő Szent Anyja tevékenységeivel, már hivatásuk kezdetétől fogva hozzászokva ahhoz, hogy jelen legyenek lelkükben, mindig Isten előtt járjanak, és keressék őt a szív egyszerűségében.

(Ecrits spirituels, p. 15-16)

Őszintén és egyszerűen jelenlétében járni.

Azok a szerzetesnők, akik Alexiát közelről ismerték, a kor hagiográfiáinak szokása szerint "az Anya erényeit" felsorolva, elsőként alázatát, türelmét, felebaráti szeretetét említik. Úgy látták tehát őt, mint aki egyszerűen az Evangéliumot éli.

A füzetecskében Alexia az alázatot hangsúlyozza, *Isten Fiának sajátos erényét*. Krisztussal nem lehet e szívbeli alázat nélkül élni, ami önismeret, hála Isten ajándékaiért, a szeretet velejárója. ... A jegyzetek finom elemzéseket tartalmaznak, ami a közösségi élet hosszas tapasztalatát jelzi.

Az igazán alázatos emberek mindig békében élnek Istennel, az emberekkel, és önmagukkal. S ami még inkább értékelendő, olykor még ellenségeikkel is békében vannak.

Vannak olyanok, akik arról panaszkodnak, hogy a közösségi gyakorlatokban nem találják meg a béke és a nyugalom élvezetét, amit megígérték maguknak, mielőtt beléptek ide; ha jól utánanéznének annak, vajon mi is ennek az oka, akkor csak maguk miatt panaszkodnának, mivel ez a nyugtalanság általában nem másból fakad, mint az önszeretetből és az alázat hiányából.

(Ecrits sp.,14)

Vajon azok a Nővérek, akik Alexiával nap mint nap találkoztak, sejtették-e, hogy derűs alázatának gyökere a lelke mélyén átélt fájdalmasan tapasztalatba nyúlik?

Igen gyakran élek sivárságban, minden áhítat nélkül, értelmem homályában, telve zavaros gondolatokkal. ... Mostanában nagyon szeretem a "De profundis" zsoltárt, mivel semmi voltom és hitványságom mélységéből kiáltok a felfoghatatlanul magasztos és hatalmas Istenhez.

(Rel.34)

Kortársai elbeszélik, hogy szívesebben beszélt egyszerűségről, mint alázatról. Azt mondta,

hogy az egyik fontos hajlam, amit Isten egy lélektől megkíván ahhoz, hogy teljesen közösségre léphessen vele, az az egyszerűség ... Erre az erényre alkalmazta Urunk szavait. ... "Ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, nem léphettek be a Mennyeek Országába."

Szerette volna, ha nővérei

az egyszerűségnek e lelkiületében élnének, és azt akarta, hogy legyenek őszinték szavaikban és tetteikben, szándékaik mindig egyenesen Isten felé tartsanak, és természetes módon idegenkedjenek a színleléstől, mesterkéeltségtől, és képmutatástól.

(Vic,1666,p.282)

Úgy tűnik, hogy lelki karakterének ez az egyik jellemző vonzása. A füzetecske oldalai nagyon egyszerű lelkiséget tárnak fel, ami megadja a misztikus tapasztalat erős pillanatainak hitelességét.

Készítsük elő lelkünkben Isten hajlékát... Miután Urunkat kerestük és rátaláltunk arra, aki valódi békénk és nyugalomunk, igyekeznünk kell, hogy boldogító jelenlétét élvezzük, és gondoskodjunk arról, hogy nagyságának megfelelő otthont készítsünk. Egyáltalán ne lepődjünk meg szegénységünkön, mert ő maga fog gondoskodni arról, amire szükségünk lesz ahhoz, hogy művünket befejezzük; Nem kíván tőlünk mást, mint a hűséget, és egy kis fáradozást, hogy kamatoztassuk a kezünkbe adott talentumot.

Istenem és Uram, küldd el nekem szent és áldott Lelked világosságát, hogy rátalálhassak a béke útjára.

Ha van e világon valami, ami jó, akkor a békés ember az, aki ennek birtokában van, mert Isten Országáa a Szentlélek Öröme és Békéje.

Legyen tehát gondunk arra, hogy templomot építsünk neki a szívéünkben, hogy ott békében pihenhessen, és hogy mi is Benne pihenjünk már e világban, és örök országában mindörökké.

(Ecrits sp, 5 à 10)

A felebarátban Istent látta.

Mivel felebarátjában Istent szemlélte, oly gyengéden és szeretettel kereste, hogyan segíthetne neki, és hogy minden tőle telhető módon támogatást nyújtson neki, hogy amikor szomorúságban és szükségben látta őt, akkor oly átérzéssel lépett szenvedésébe, hogy egészen sajátjává tette azt: segítette őt lelkiekben és az ideig tartó dolgokban, minden módon, amit csak szeretete képes volt kitalálni.

Amikor Nancyban, a Notre Dame kolostorban lakott, gyakran ment egy tisztességes hölgy társaságában az elhagyott és magányos szegény betegeket látogatni, akik a Város körül, földalatti, szegény kunyhókban éltek. E kunyhók oly bűzősek voltak, hogy már oda belépni is szörnyű volt, mindenféle kis segítséget vitt oda, amit csak tudott, elkészítette ágyukat, bekötözte sebeiket, rendkívüli örömmel tisztította piszkukat, odaült melléjük, hogy vigasztalja és bátorítsa őket...

Amikor a monostorban volt, minden áldott napon az volt jámborsági gyakorlata, hogy látogatókat küldött a börtönben lévő foglyokhoz, alamizsnát készített nekik kenyérből, borból, húsból, és lekvárból, amikor tudta, hogy valaki közülük beteg; azt mondta, hogy szereti tisztelni bennük azokat a megaláztatásokat, melyeket a Mi Urunk viselt bűneinkért...

... amikor a Kongregáció nővérei megérkeztek abba házba, ahol ő lakott, máshoz nem fogható örömmel és szívéllyességgel fogadta őket....

Mikor elijesztették társait mindazok a nehézségek és ellentmondások, melyek minden felől érték őket, és azzal fenyegettek, hogy lerombolják azt, aminek létrehozásán munkálkodtak, s mikor annyira leverték voltak, hogy már azt sem tudták, miben reméljenek, Alexia Anya mindig kitartó volt. Erősen hitt abban, amit lelke mélyén érzett: hogy Isten akarja ezt a hivatást tőlük, erős bizalommal, hogy megadja nekik a kegyelmet ahhoz, hogy legyőzzék a nehézségeket. Azt mondta, hogy ez Isten műve, ezzel szítván fel bátorságukat.

(Vie, 1666, p.296 et ss.)

... hogy dicsőséget szerezzek neki

...Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepének előestéjén, mely ünnepet különös áhitattal szeretek, mivel azt mondták, hogy ez születésem és keresztelesem napja, arra készültem, hogy a lehető legünnepélyesebbé tegyem e napot; Miasszonyunk megjelent előttem, karjában kis Fiával, akit átadott nekem, és azt mondta, tápláljam őt, amíg meg nem nő. Azt jelentette ez: hogy dicsőséget szerezzek neki. S a lelkem ekkor nagyon megalázta magát, és Isten ismeretének igen magas dolgaira jutott. Erről semmit nem tudnék mondani, hacsak azt nem, hogy Isten tiszta szellem, és az ő nagyságának és tökéletességének csak egy apró cseppjét ismertem meg, valamit felfogva még a Szentháromságból, akiben a Háromban Egyetlent imádtam, s különösen ennek szeretetét és egységét. Ez a nagyság mindig lelkemben élt, s ez a tisztaság az, ami arra indít, hogy lelkem e tisztaságára vágyódjam, és nagy compassióval viseltessek azon lelkek iránt, akik láznak az ő akaratával szemben; szenvedni szeretnék, és többször is az életemet adni azért, hogy e lelkek visszatérjenek eredeti forrásukhoz.

(Relation,23)

Le Clerc Alexia e szavakkal tisztasági fogadalmat tett. Istenért lemondott arról a vágyáról, hogy anya lehessen. Ez a látomás – ami valószínűleg hivatása kezdetére helyezhető –, nagyon jól bemutatja őt, és egészen közel hozza hozzánk.

Elsőként, ott van ebben annak a nőnek öröme, aki Mária kezéből kapja meg a gyermeket, egyszerűen úgy, mint két édesanya, aki találkozik. Majd ez a kép eltűnik, egy eleven belső világosság elől. Mária szavai Alexia lényének legmélyére hatolnak: átadja neki a Gyermeket, hogy táplálja őt, s a Gyermek általa növekedhessen. A Notre Dame Női Kanonok-és Tanítórend hagyománya ezt a gesztust mindig úgy tekintette, mint saját hivatásának jelét: segítsen növekedni a gyermeknek. ...

De itt ennél több van. Alexia arra kapott meghívást, hogy sajátmagában szolgálja Krisztus növekedését, hogy dicsőséget szerezzen neki. Ezen a február 2-án még közel van Karácsony liturgiája, melyben azt ünnepeljük, hogy az Ige eljött azok szívébe, akik várják őt. Krisztus embersége által, a gyermek növekedése által, akit édesanyja a templomban bemutat, Alexia belép a szentháromságos élet szeretetének misztériumába. Krisztussal való egysége és missziója már eggyé vált. A lelkek iránti "compassiótól" megragadva befogadja Istennek az egész emberiség iránti szeretetét, ami arra hivatott, hogy Krisztus Testévé váljon. Itt kapja az apostoli életre szóló hivatásának megerősítését.

Fourier Péter⁴, Le Clerc Alexia⁵... Olykor ellentétes karakterek, két nagy lelki ember, akiket Isten megragadott, és akik koruk realitásaira nyitottak.

Istenről való tapasztalatuk, amit látszólag nagyon eltérő úton éltek át, ugyanabban az intuícióban találkozik: a Megtestesülés valóságának nagyon eleven tudatában. A Jézus Krisztussal való bizalmas kapcsolatuk által megismerhették, hogyan tekint Isten az emberre. Mária, Jézus anyja, számukra mindig jelen van. Átadja a gyermeket Alexiának. Kánában előkészíti az Ige befogadását, és Dicsőségének megnyilvánulását.

A Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend számára mindketten Szent Ágoston reguláját akarták, hangsúlyozva a szeretetben való szabadságot, és azokat a belső készségeket – vágy, alázat –, melyek kitágítják a szívet, és kifejeződnek abban, ahogy a másik emberhez közelednek: "teret hoznak létre Istennek", Szent Ágostonnak szavaival élve.

A XVI. század végétől megsokasodtak azok az "új házak, ahol gyakorolunk minden tőlünk telhető jót"; egymás után alapították e házakat. A Notre Dame Rend, mely 1597 Karácsonyán született, és amelynek története sok viszontagságot ismert, ma a négy kontinensen elterjedt. Továbbra is mélyen őrzi alapítóinak spiritualitását.

Senkinek sem ártani, mindenkinek hasznára lenni.
FOURIER Péter

Isten legyen osztatlan szerelmeitek.
LE CLERC Alexia

⁴ 1730-ban boldoggá, 1897-ben szentté avatták

⁵ 1947-ben boldoggá avatták

Urunk tetteinek és kijelentéseinek tanúi

Ez az írás a Saint-Mihiel szerzetesnőivel való "Beszélgetésekből" való. Fourier Péter családi hangvétellel tart tanítást nekik az Evangéliumról: mint az apostolok, mi is engedjük, hogy Jézus tanítson minket, és kövessük őt.

Urunk ma szegény bűnösöket, egyszerű embereket, tanulatlan, vidéki embereket, és oktalanokat keres, hogy apostolai legyenek. Ő csak néhány évig akart prédikálni, majd Feltámadása után felment a mennybe. Apostolokat össze kellett gyűjtenie, hogy tanítását átadja nekik, és ők azt Mennybemenetele után prédikálják a Zsidóknak és Pogányoknak. Majd a föld minden lakójának kellett hirdetniük azt; építőmestereket, munkásokat, kőműveseket kellett találniuk, hogy felépítsék ezt az igen nemes templomot, minden nemzetek Egyházát.

Új mennyei seregeket kellett alkotnia, akik majd Isten dicsőségét éneklék. Végül Egyházdoktorok és Alapítók kellettek, akik tanítják a világot, a népeket, a fejedelmeket és királyokat, a filozófusokat, a tudósokat és a tudatlanokat, és világszerte megalapítják az Egyházat, sőt, akiket, mint szép drágaköveket, a Szent Jeruzsálem alapjainál, egymás mellé helyeznek majd.

Hova megy a mi Urunk, hogy rátaláljon erre? Talán Athénbe megy, a filozófia kútforrásához, Rómába, az ékesszólás anyjához, Jeruzsálembe, abba a városba, ahol a valódi bölcsességet tanították? Nem ezekhez a hatalmas és büszke akadémiákhoz járul, hogy tudósokat, filozófusokat, szónokokat, Cicerókat, Demosztenezeket, Arisztotelészeket, Platónokat szerezzen, hanem a Galileai tengerhez, hogy ott halászokat, szegény, nincstelen embereket találjon. Ó, Isten jósága! Ó, Hatalom, ó Gondviselés! Ó, Bölcsesség!

Mit látok itt, talán valami hasonlót veszek itt észre?

Korunkban Urunk olyan leányokat akart keresni, akik tanúi voltak a leányok fiatal gyermekkorának, Urunk tetteinek és szavainak, olyan vezetőket, akik majd tanítanak, Rendet alapítanak. Hová ment? Hercegi udvarba, hogy olyan lányokat találjon, akik oly jól tudnak beszélni? Mosel egyik falujába, a Moden folyó partján, a leányok saját véleményük szerint egyszerűek, gyengék, akik úgy vélekednek magukról, hogy a jámborságnak csak álarcai, vagy az áhítatnak árnyékai ők, ha saját megítélések szerint szólok. Hogy példával és vigasztalással szolgáljak, Urunk kemény és faragatlan embereket hívott, és emberhalászokká tette őket; mivel sokat volt velük, és társalgott velük, tanítása és a mennyből küldött Szentlélek által, nagyon bölcsé tette őket; nyomorúságos állapotukból, csodálatos nemességgel tüntette ki, és az egész föld fejedelmévé tette őket.

Ez a négy halász olyan volt, mint négy faragatlan és durva kő, akiket Urunk, ez a mennyei munkás, kézbe vette, megmunkálta és csiszolta, majd az egész épület legkiválóbb helyeire tette őket. Fontoljátok meg hát, vajon akarjátok-e engedni ugyanennek a munkásnak, hogy titeket mindörökké ilyen fényessé, tökéletessé, és ragyogóvá tegyen.

Mit kér Isten a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend szerzetesnőitől?

Ez az elmélkedési vázlat nagyon gazdag. A bevezetés hangvétele ágostoni, az elmélkedés teológiája tartalmaz, a felebaráttal való kapcsolatot illető tanácsok realizmusról árulkodnak; mindez Fourier Péter kedvenc evangéliumi részletének alapján.

(Bevezetés)

Képzeljük el, hogy Urunk, látva jó szándékunkat, őszinte és nagylelkű akaratunkat, a bennünk lévő örömet, és a szívünkbelől kiolvasva, hogy milyen szívesen halljuk e szép szónak, "szeretet" kifejtését és bemutatását, ami Regulánk elején áll, és a vágyat, ami magával ragad, (ha mernénk rá hallgatni), hogy e szent szeretet más hatásairól, az Ő ajkáról még többet megtudjunk,... (Urunk) megállít minket, és azt mondja, hogy ránk és másokra nézve fontos újdonságokat akart nekünk elmondani, és saját ujjával a szívünk közepébe írni.

Álljunk meg egész nyugodtan, és a tőlünk telhető legnagyobb figyelemmel és mély alázattal, bensőnkben megígérve, hogy mindent, amit az Úr mond majd nekünk, meghallgatunk, és áhítattal kérve őt, hogy adja meg a kegyelmet, hogy amit lelkünk mélyébe vésett, azt onnan soha ki ne töröljük, és ne is mondjunk ellen annak.

(Elmélkedés)

Fonoljuk meg, hogy a Notre Dame Rend, tudván, hogy Regulájuk kezdete Isten szeretete,... e három pont alapjára építi fel minden művét: az ő tisztelete és dicsősége, az ő üdvösségük és tökéletességük, és a felebarát iránti segítség. „Mivel, tudván azt, hogy mindent, amit a felebarát iránti szeretetből teszünk, Isten úgy fogadja, mintha neki magának tennénk, aki azt akarja, hogy szeressük teremtményét, az Ő valódi képmását, akiért meghalt, a szerzetesnők felajánlják, hogy minden tőlük telhető módon segítik őket.”⁶

a fiatal leányok lelkét,
... és ne mondjunk, s ne is gondoljunk rosszat másokról;
érezzük át fájdalmukat és velük együtt hordozzuk szenvedésüket,
Isten templomaiként tiszteljük őket,
... ügyeikről és szükségükről úgy gondolkodjunk, mintha a sajátjaink lennének,
az ő kényelmükért vállaljuk a kényelmetlenséget
... éjjel-nappal imádkozzuk szükségüikért,
mivel pedig felebarátunkat csakis úgy szerethetjük, ha alázatosak, türelmesek, szelídek és jóságosak vagyunk, (a szeretet, mondja Szent Pál, türelmes, jóságos, nem fuvalkodik fel, nem gerjed haragra, és soha nem tesz rosszat senkinek), különös gondot fordítanak arra, hogy ezen erények meglegyenek bennük.⁷

... Különösen nagy gondot fordítanak az ifjúság tanítására...

végül, Rendjük számára megkeresik a felebarát segítésének minden lehetséges és alkalmas eszközét.

(Opuscles C.N.D.,109)

⁶ Mt 25

⁷ Mt.,11,29; Rm.12,15; ICo. 13.

Emberséges tekintet...

Akár arról legyen szó, hogy segítséget nyújtunk egy rejtett szükségben, akár arról, hogy leleplezünk egy igazságtalan helyzetet, Fourier Péter mindenre compassioval tekint, ami éleslátású, és azonnal hatékony cselekvésre indítja őt.

Isten sürget engem, hogy népem segítségére legyek... egyáltalán nem lenne velem elégedett, ha elhagynám Mattaincourt-ban lévő szegény tagjait, akik erőtlene az éhségtől.

(1631. május 31.)

Ha tudnátok, mit jelent az, ha valaki plébános, és egy plébánián mintegy két-háromszáz embert lát, akinek nincs kenyere, nincs semmi pénze, egyáltalán nincs vaja, semmiféle munkája, semmi hitele, semmi bútora, semmiféle ingósága, amit eladhatna, se rokonai, se barátai, és még szomszédjai sincsenek, akik akarnának és tudnának neki segíteni; néhányuknak pedig még egészsége sincs. ... Biztos vagyok benne, hogy így kiáltanátok fel: feltétlenül őrizkedjen attól, plébános úr, hogy ezt a két szegény falut elhagyja.

(23 mai 1631)

Szánom híveimet; szánom azokat, akiket szeretek, szánom azokat, akik szeretnek engem; szánom az özvegyasszonyokat, különösen azokat, akiknek olyan gyermekei vannak, akiket e nehéz időkben még etetni kell; szánom azokat, akik sírnak; szánom a szomorkodókat; szánom azokat, akiknek javait a végrehajtók lefoglalták; szánom azokat, akiket az elszegényedés veszélye fenyeget, és teljesen tönkremennek mások tartozásai miatt. Mindezek a viszontagságok és nyomorúságok összesűrítve ott vannak ebben a szegény asszonyban, aki, egészen elkeseredve, és már azt sem tudván, kihez forduljon e világon, biztatásomra nekibátorodik és önökhöz folyamodik, és azzal próbálkozik meg, hogy vajon az önk segítségével találhatna-e valamiféle enyhülést szomorúságában. A férje néhány éve meghalt, két fivére pedig ezerkétszáz frankkal tartozik Casenove Úrnak²⁷ ..., mivel pedig ebben az évben az egyik testvére nem hozta el hitelezőjének a huszonnyolc frank évi földbért, amivel tartozik, az említett Úr, sógora huszonnyolc frankjának adósságát e szegény asszonyra hárította át... Hogy elkerülje ezt a romlást, és e kemény üldöztetéssel járó ezernyi félelmet, a szegény asszony, és vele együtt én is, Isten szerelmére, és az iránta való együttérzésemből kívánok esdeklni de Casenove Úrhoz⁸, hogy tegye meg nekünk ezt, és szíveskedjék nyugtot hagyni neki. Ha pedig neki és nekünk nincs elég hitelünk, hogy ezt megkaphassuk, akkor azt gondoltam ki, hogy vegye tekintetbe jóságos Angélique nővérünk hitelét, ha ön megengedi neki. Ez a dolog semmiféle következménnyel nem jár, és a hitelezőnek sem származik ebből semmi kára. Nagyon fájdalmas dolog lenne, ha a saját lányától ezt megtagadná. Azt kérjük tehát: járjon közbe azért, hogy a végrehajtók többé ne jöjjenek megrémíteni és kiadásokba verni minket ebben a dologban. Ily módon a szegény özvegyasszony könnyei, panaszai, és fájdalmai megszűnnek majd, hogy Húsvét e szent idejében már ne ostromolják oly sűrűn az eget.

Könyörögve kérem jóságos Angélique nővérünket, aki tapasztalatból nem ismeri, mi is az ínség és e világ szomorúsága, hogy Isten és a Boldogságos Szűz Mára, az irgalom Anyja szerelméért, könyörüljön meg ma azokon, akiknek ezekből torkig kijutott, és szóljon egy nemes szót érdekünkben az Úrnál, az ő Édesapjánál; a Mi Urunk pedig egész biztosan jóságosan fogadja majd ezt, úgy az apától, mint annak leányától.

(aux Religieuses de Mirecourt, 21 avril 1631)

⁸ Monsieur Roder, Cazenove Földbirtokosa, és Mirecourt egyik szerzetesnőjének, Angélique nővérnek édesapja

Egy alkalommal azt mondta, hogy ha képes lett volna rá, akkor szívesen lett volna főügyész (ami akkoriban "pénzügyminisztert" jelentett), mégpedig azért, hogy kötelessége legyen az árvák és az özvegyek segítségére sietni. ... S hogy rendet tegyen a szegények enyhülése terén, és elérje azt, hogy többé nem lássanak olyat, hogy valaki nyilvánosan koldul. Nem gondolta, hogy a katolikusoknál ez lehetetlen vállalkozás lenne, mivel a zsidóknál nem látunk koldust, és a protestánsok között is nagyon keveset. Végül azért, hogy örködjék a Fejedelem javai felett, tudván azt, hogy ha egy főúr pénzügyeit rosszul kezelik, akkor az alattvalók fognak elszegényedni és nyomorba jutni, és kiürülnek ládáik, hogy az uraikét megtöltsék. Amikor pedig a kurtizánok (az udvar vérszopói) ott hemzsegnek a Fejedelem körül, hogy valami ajándékot kérjenek tőle, a Főúr pedig mégsem akar elszegényedni, a kemény uralkodás igája alatt pedig ilyenkor a nép jajgat. Ő pedig jól tudta, hogy a Fejedelem jövedelmeit nem Peru Bányáiból szedik, hanem alattvalóinak ereiből.

(d'après J.Bedel, Vie du très Révérend Père Pierre Fourier., 1656,p.31t)

Segítsük őket élni, mégpedig jól élni

Fourier Péter, mivel nap, mint nap forgatta az Evangéliumot, megtanulta, hogyan tekint Isten az emberre. Figyelmesen tekint az életre; a nevelésben pedig különösen fontos, hogy a gyermekhez azzal a vágygal közelítsünk, hogy ő teljesebben önmaga legyen.

... hogy az a több szegény kicsi- és nagobbacska gyerek is, akik korábban arra kényszerültek, hogy koldulják a kenyerüket, (az iskolákban) könnyen, kiadások és veszélyek nélkül, és nagyon rövid idő alatt találhassák meg annak módját, hogyan kereshetik meg becsületesen megélhetésüket, és ami még ennél is több, kis munkáikkal még Atyjuk és Anyjuk ellátását is segíthessék. Amikor pedig korban kissé már előrehaladtak, és háziasszony és családanya vált belőlük, kicsinyeiknek ugyanazokat a kis munkákat tanítsák meg otthonukban.

(Primitif Esprit..., p.8)

Tanítsák meg őket élni, mégpedig jól élni.

(Const. 3è Partie, préambule)

Ne úgy tekintsük az embereket, mint amilyennek lenniük kellene, hanem amint vannak, és amilyenek lehetnek.

(26 septembre 1620)

A legszegényebbel éppúgy tegyetek, mint azzal, aki a legnagyobb tiszteletnek örvend.

(22 août 1605)

Mindig legyenek különös tekintettel arra, hogy azokat a leányokat, akiknek körülményei szegények, vagy szerényebbek, mindig a számukra legalkalmasabb órákban oktassák.

(Const 3è Partie, 15)

Ne bosszankodjanak azok miatt, akik nehezebben tanulnak, és ne haragudjanak rájuk.

(Const 3è Partie, 16)

Szelíden, lépésről-lépésre oktassák őket, az alkalmak és képességeik szerint..., hogy illő módon viselkedjenek Isten előtt.

(Const 3è Partie, 9)

(a protestáns család gyermekeit illetően) "Ha a diákok között van ilyen, akkor ne engedjék, hogy a többiek zaklassák, szemrehányással illessék, vagy bosszantsák őt, ne szóljanak neki közvetlenül a vallása ellen. ... Jutalomként pedig ne szentképeket adjanak neki (ami megütközést kelthetne benne), hanem valamilyen díszes papírt, némi szép íróttal. "

(26 février 1624)

Ne engedjenek nekik se hiúságot, se dölyfösséget, se kényeskedést, vagy különködést.

(Const 3è Partie, 10)

A diákok különösen ügyeljenek arra, hogy egyetlen társukat se sértsék meg, vagy vessék meg, legyen az bármilyen kicsiny, vagy szegény is... és békességben és barátságban éljenek együtt egymással.

(Const 3è Partie, 17 et 22)

A diákok éljenek vidáman és nagyon boldogan.

(12 juin 1611)

A szentek tudománya...

Bármilyen korú, vagy élethelyzetű legyen is, mindenki szentté válhat, abban a hivatásban, amire Isten meghívta őt.

Hittan óra

Olyan gyermekeknek, akik még nem jutottak el értelmük tökéletes használatára.

Jó lenne, ha a plébános, vagy a káplán minden héten kiválasztana egy olyan hétköznapot, nem ünnepnapot, melyen déltájban, a harangszóra, minden hét éves, és annál fiatalabb gyermeket összegyűjtene, mindkét nemből. Ő maga várná őket a templomban, melynek bejáratát és kapuit szélesre tárná. Mikor ezek az így egybegyűlt gyermekek szépen leültek és rendesen elhelyezkedtek, miután először keresztet vetett, elkezdhetné hangosan, jól érthető hangon, és értelmesen mondani az Úr imáját, az angyali üdvözlete, és az Egyház más imáit, latinul, vagy franciául, vagy pedig az ottani nyelven...

Ezután mondja az egyik gyermeknek, akiről úgy gondolja, hogy képes rá, hogy álljon fel, és ugyanígy mondja el azt, amit hallott..., s ha lehet, ugyanígy kérdezzen meg egy, vagy két másik gyermeket, ezzel ösztönözve a többiekben a vágyat, hogy megtanulják. ... A jó és szorgalmas pásztor nagyon ügyeljen arra, hogy ezeket a drága kis gyermekeket el ne rémissze szigorúságával, vagy fenyegetésekkel, vagy pedig azzal, hogy ezt a kis oktatást oly nehézé és kínossá teszi nekik, hogy azok elfordulnak attól. Hanem jóságosan, szelíd és kedves komolysággal próbálja meg, gyengéden és apránként, egészen egyszerű módon eljuttatni e gyermekek kis lelkébe a keresztény tanításnak ezeket az első elemeit, alaposan figyelembe véve képességeiket, és azt, hogy ebben a korban mit tud befogadni az ő szellemük. Majd pedig, miután áldását adta rájuk, boldogan bocsátja el őket.

Mialatt pedig ez a hittanóra tart, megtiltja minden felnőttnek, és bárkinek, aki kilenc éves elmúlt, hogy a templomba belépjen, hogy ennek a gyermeki kis hittanórának egészen szabadon, és ugyanilyen gyermeki módon adhassa át magát. Mert máskülönben a plébánosnak attól kellene félnie, hogy a nagyobbak gögje és szemtelensége megzavarja és háborgatja őt, és kénytelen lenne emelkedettebb, és e kicsinyek képességeit maghaladó dolgokat tárgyalni. A plébános minden vasárnap hirdesse ki a szentbeszédben, hogy a családapák melyik hétköznapon küldjék el gyermekeiket erre az oktatásra.

(Op.CNS, p.221)

Intelmek egy "kiváló hölgynek", amikor birtokaira hazaindul ...

- mielőtt útra kel, fizesse ki adósságait
- ne tűrje el azt, hogy a parasztemberek nagy kiadásokba verjék magukat, a "Hölgy" fogadása miatt
- kedvesen, udvariasan és tisztelettel beszéljen velük
- hitelre semmit ne vegyen
- a napi bért haladék nélkül fizesse meg
- amikor költségvetését elkészíti, akkor elég takarékosan tervezzen ahhoz, hogy a szegényeket segíteni tudja, és legyen egy "rendkívüli" tartalékja is, számolva a katasztrófákkal – éhség, járvány...
- a szentmisére már az első harangszóra érkezzen, hogy ne várákoztassa meg a Plébános urat és a híveket...

(d'après Op..CND, p.539)

Tanácsok a misszióba induló diplomatának.

A Város Márkija, aki Fourier Péter barátja, azt kérte tőle, hogy készítsen neki „egy írást, az ilyen vállalkozásban való magatartásáról” (J.Bedel).

Mielőtt elindulna.

Az igen jámbor, nagyon hűséges, nagyon elővigyázatos nemes Úr, akit jóságos Fejedelme más Uralkodókhoz, valamilyen fontos és közérdekű ügyben küldött, boldogan kíván megfelelni küldetésének, Isten dicsőségére és tiszteletére; és annak örömére, békéjére és meglelégedésére, aki alkalmazza őt, és akinek alávetett; gondosan ügyel mindarra, mégpedig már kezdettől, amit tennie és mondania kell.

Midőn a Fejedelmet elhagyta és otthonába tért, néhány soros kis bekezdések rendjében, de olyan betűket és fordulatokat használva, melyeket senki sem képes megérteni (ha netán elkeveredne ez a papír); e bekezdések küldetésének minden főbb pontját tartalmazzák, és tanulmányozza őket egymás után. Ha véletlenül néhány homályos ponttal találkozna közöttük, vagy valamilyen kétség, vagy nehézség jutna az eszébe, akkor másnap tisztelettel és nagyon higgadtan keresse fel Uralkodóját, hogy ezekre együtt fényt derítsenek. Az olyan fontos mű, melyet több ízben megfontoltak és tisztáztak, könnyebben jut jó végre.

Mivel pedig Isten szívesen veti atyai és irgalmas tekintetét azokra, akik alázatosan állnak Előtte, és nem vetheti meg azoknak kérését, akik így járulnak elé, a nemes úr órától órára emlékezetébe idézi saját gyengeségét, elégtelenségét, és (saját véleménye szerint) hozzáértésének hiányát, hogy olyan fontos ügyeket bízzanak rá, melynek során a társadalom ily magasan álló személyeivel kell tárgyalnia.

Azonban, hogy ne veszítse el bátorságát, és ne nyugtalankodjék túlságosan, amikor félve tudomásul veszi a minden emberre jellemző gyengeségét, éppen így emlékezetébe idézi azt is, hogy Isten az Ő jóságába, irgalmába és gondviselésébe vetett nagy és tökéletes reménységet, és szilárd bizalmat is kíván tőlünk, és hogy azok, akik okosan támaszkodnak erre a bizonyosságra, nem jönnek zavarba, amennyiben ők maguk is minden tőlük telhető módon hozzájárulnak ahhoz, hogy a rájuk bízott küldetést teljesítsék.

Ott, ahol majd munkáját végzi.

Mindvégig, amíg ebben a városban tartózkodik, nap, mint nap, mikor az ügyek időt engednek, áhítattal vegyen részt a Szentmisén, mondja el a Miasszonyunk imaóráját és a rózsafüzért.

Mindamellet, mivel tudja, hogy a kötelezettségeket mindig előbbre kell helyezni, mint a tanácsokat, okos megkülönböztetéssel hagyja el a Misét, a rózsafüzért és a többi imádságot, ha az ügyek úgy kívánják, és ha ezen alkalmak időpontjai szükségessé teszik. Ne sajnálja sem az időt, sem az utazást, ne tántorítsa el sem a kemény hideg, sem a lesújtó hőség, legyen türelmes, amikor hosszú órákat, félnapokat, sőt nagyon hosszú napokat kell várni ahhoz, hogy elérkezzen az alkalmas pillanat, amikor megfelelő módon tud beszélni a legkülönbözőbb emberekkel.

Miután pontosan megtette mindazt, amit a jóságos Fejedelem rá bízott, és követte annak minden előírt rendelkezését, semmit hozzá nem téve, sem elhagyva, vagy megváltoztatva, és ha esetleg elővigyázatosságból magával vitte azokat a válaszokat, melyeket a Fejedelem indulása előtt előrelátóan a kezébe adott, nagyon boldogan alkalmazza ezeket, mindenféle udvariassággal, szerénnyen és okosan.

Mindezekben, és más hasonló esetekben, soha ne bízson meg saját ítéletében és okosságában, és gondosan óvakodjon attól, hogy bármit is siettesen, és túlságosan és alkalmatlan módon alávesse magát valaki más sietségének, emlékezetébe idézve a különféle helyzetekben azt a jó tanácsot, amit egykor a legbölcsebb Görögök alkalmaztak: Siess lassan.

Amikor visszatér hazájába.

Amikor városához közeledik, és oda megérkezik, mond néhány rövid imádságot. Miután elhagyta háts lovát, bemegy a templomba, hogy köszönetet mondjon Istennek, onnan pedig felkeresi jóságos Urát, akinek hűségesen és teljes egészében jelenti mindazt, amit tett, és mindazt, amit válaszoltak neki. Megnevezi neki azokat, akik jóindulatúnak mutatkoztak, hogy köszönetet mondjanak nekik és ápolják a velük való kapcsolatot. Majd azokat is, akik ellenségesnek mutatkoztak; nem azért, hogy a Fejedelmet felingerelje, mivel ez semmi jóra nem vezet, hanem hogy alkalmat adjon neki arra, hogy a bölcs Szókratész szép és hasznos tanácsát alkalmazza, aki azt mondta, hogy a jó Fejedelemnek az a feladata, hogy az ellenségeit barátaivá tegye, ami felettébb a legszelídebb út.

Mindezekben látjuk, hogy az odaadás és az okosság oly nemes szövetségben áll egymással, hogy gyümölcseik csakis nagyon dicsőségesek és édesek lehetnek azok számára, akik ezeket le akarják aratni.

A hűséges követ az Állam egészsége.

(Jean BEDEL, Vie du T.R.P.Pierre Fourier..., 1656, p.364)

Néhány bölcs tanács a lelki dolgokra és az ideig tartó dolgokra vonatkozóan – a levelezésből

Ó Istenem, békés a szívem!
készen áll mindarra, ami tetszésedre van.

(1623. július 23.)

Isten keze... mindenható ...
végtelenül bölcs.

(1624. február 26.)

Engedje kicsit, hogy Isten cselekedjen,
aki bölcsőbb önnél.

(1624. december 20.)

Egész egyszerűen, jóhiszeműen, egyenesen járni.

(1626. március 5.)

Ne siettesen semmit, és ne hanyagoljon el semmit.

(1637. október 19.)

Nem vagyunk mindig kötelesek arra, hogy Isten ügyeiben másvalaki sietségéhez alkalmazkodjunk.

(1622. április 12.)

Mindebben egy kis türelemmel, sok szelídséggel és alázattal, óvatosan és diszkréten, és szándékaink mélyén értelmesen kell eljárni.

(1630. szeptember 9.)

A nagyon nagy és egészen kiváló dolgok látszólag kicsiny kezdetekben gyökereznek, ez az alapjuk, és abban rejlik erejük.

(1630. június 13.)

A nehézségektől nem kell megrémülni, sem miattuk kedvünket veszíteni. Azok mindenhol vannak.

(1634. december elsején)

Nem kell gyötrődnünk és túlzottan kimerülnünk abban, hogy többet karoljunk át, mint amit fel tudnánk ölelni. Annak, aki tud várni, minden a kellő időben érkezik.

(1624. március 2.)

A megfontoltság... ez a legfőbb erény, ami mindennel összefügg.

(1637. augusztus 1.)

Van egy elvem, amit csodálatosnak találok: ahhoz, hogy sokat nyerjünk, olykor meg kell kockáztatnunk, hogy valamit elveszítsünk. Azok, akik túl körültekintően akarnak eljárni, túl közelről akarnak nézni, és soha sem akarják megkockáztatni azt, hogy valamit elveszítsenek, vagy elhagyjanak, vagy elengedjenek, abból, ami az övék; javaikból, jogaikból, igényeikből, pihenésükből, biztonságukból, olykor, sőt elég gyakran, jó alkalmakat mulasztanak el, amikor Istennek és a felebarátnak nagy szolgálatot tehetnének, és maguk is gazdagodhatnának.

(1623. március 10.)

... a Szentlélek iránti teljes odaadással

Fourier Péter intelme, az Epinal Nővéreivel folytatott egyik bizalmas beszélgetés során.

Rendjünkben mindig igyekezzenek ápolni a Szentlélek iránti egészen nagy odaadást, aki Vezetőjük és Megszentelőjük.

(Const, 7è Partie, 3)

Igyekezzenek minden tőlük telhetőt megtenni azért, hogy kis diákjaik hűséges oktatásban részesüljenek, az alábbiakban felsorolt módokon, és minden más, még jobb eszköz által, amit Isten Szentlelke még a jövőben tetszése szerint sugall majd kegyelméből közösségeiknek.

(Const, 3è partie, préambule)

Úgy gondolom, hogy amikor együtt van három vezetőjük egy kis szabadidőben, és az áhítattal hívott Szentlélek ott van, és alászáll, és úgy találja, hogy hallgatnak rá, akkor önök négyen csodákat visznek végbe.

(1640. október 28.)

Mindezt a diszkréciónak kell elrendeznie, különösen pedig a Szentlélek indításainak, melyek jóval biztosabbak az emberi okosságnál, és amikhez minden ügyünkben, és kisebb-nagyobb nehézségünkben, alázattal kell folyamodnunk.

(1633. június 11.)

Jézus Krisztus... könyvek helyett, azt ígérte nekik, hogy a Lélek kegyelmét hagyja rájuk, és híriül adta nekik, hogy ez az Isteni Lélek majd mindenre megtanítja őket...

(Op.C.N.S., 1,19)

Ma azt ünnepeljük, hogy a Szentlélek leszállt a Sion hegyére, az Apostolok szent közösségére, hogy szívébe írja az Evangélium és a szeretet törvényét, és hogy ma, ha akarjuk, a Szentlélek nálunk ugyanezt viszi végbe, amit Szent Apostolainak bensőjében tett, erőnk és képességeink szerint és annak arányában...

Azt ünnepeljük, hogy ezentúl mindent csakis a Szentlélek vezetésével és indítására teszünk. Igyekezni fogunk azon, hogy ne fogjunk semmibe, legyen az bármily csekély dolog is, anélkül, hogy őt segítségül ne hívnánk. Ő pedig, viszonzásképpen, biztosít minket arról, hogy nem hagy el minket, amikor hozzá folyamodunk...

(Homélie pour le jour de Pentecôte).

Szeretet Királynő

Urunk azt akarja, hogy a Szerzetesnők, akik egymással együtt fogadalmat tesznek arra, hogy szeretik, szolgálják és követik őt, legfőképpen abban kövessék, hogy amint ő és az Atya egy, úgy ők is egy szív és egy lélek legyenek Istenben.

... a szeretet szent kötelékei által maradjanak meg mindig nagyon szoros közösségben, és szeressék mindnyájan egymást lelki, egészen boldog, igaz és tökéletes szeretettel; s ne csak szóval, hanem szívből is, tiszta és őszinte szívből...

(Const, 2è Partie, 7).

Ezt a drága egyetértést mindig becsüljük többre minden földi vagyonnál, amit e világon birtokolhatnának.

(Const, 6è Partie, 3)

Imádkozzanak...,

hogy ők maguk, és rajtuk kívül mindazok, akiket valaha arra hívnak, hogy segítsék őket, maradjanak egymással mindig igaz egyetértésben és tökéletes egységben: s hogy a keresztény szent alázat, a szeretet Királynő, a békés és szerény türelem, Isten lelke, és a lelkek iránti buzgóság, hatékonyan uralkodjék közöttük ebben az egész szent műben...

(Const, prière de conclusion)

"Hat figyelemre méltó tanács"

Fourier Péternek a Megváltónkról nevezett Kanonokoknak írt Végrendelete (Gilles Drouin "Évkönyve" nyomán).

Az első az, hogy éljünk nagy szeretetben, és maradjunk szoros egységben, a világ és a pokol mind erőfeszítése ellenére.

A második, hogy alázkodjunk meg szívünkben, lelkünkben és cselekedeteinkben, és határozzuk el, hogy ezt az erényt teljes gonddal ápoljuk.

A harmadik, hogy egymás között nagyon őszintén és szívélyesen viselkedjünk, mint csúf szörnyeket száműzve a simulékonyságot, alattomoságot, és a fortélyt, ami az emberi társalgás pestise, és ami minden erényt megmérgez.

A negyedik, hogy a közösség érdekeiért hagyjuk el saját érdekeinket, és hogy soha ne keressük saját előrehaladásunkat a közösség, vagy egyének kárára.

Az ötödik, hogy mindent tanáccsal tegyünk.

A hatodik, hogy a legcsekélyebb vállalkozásunkban is folyamodjunk az imához.

Ima a Szent Gondviseléshez

Fourier Péter alábbi imája része a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend hagyományának. A nővérek évszázadokon keresztül minden este imádkozták ezt.

Igen, isteni Gondviselés,
fenntartás nélkül átadom magam neked,
örökre a karjaidba vetem magam.
Atyám és Teremtőm vagy;
tudod, hogy a semmiből húztál elő,
hogy sárból formáltál,
ismered a célt, ami felé tartok,
és az utat, ami elvezet oda.
Rendelkezz hát mindennel tetszésed szerint.
Nem akarok már tudni másról,
mint Gondviselésedről;
hálát akarok adni érte, imádni,
tisztelettel és megnyugvással meghajolni előtte,
amennyire gyenge erőmből telik, együtt akarok működni veled,
és mindent jószágától várni.
Helyezhetném-e sorsomat jobb kezedbe,
mint a leggyöngédebb Atya kezébe?

„Hallgass ide, Notre Dame leánya...”

Amikor Fourier Péter a Konstitúciókban Máriáról szól, akkor saját mély spirituális élményét adja át. Elidőzik a misztériumnál és elmélkedik róla. A kor stílusában a gondolat lassan és ritmusosan árad, sokszor lírai módon, teológiai mélységgel, bibliai utalásokkal. Mária, Jézus Anyja Az, aki felkészít arra, hogy hallgassuk az Igét, és hirdessük azt.

HALLGASS IDE, Notre Dame leánya, figyelj az igen szent és igen bölcs, és nagyon jóságos anya üdvös, kedves, és hatalmas és isteni tanításra, aki e gyengéd szavakat igaz anyai szívvel intézi hozzád: teljes egészében tedd meg mindazt, amit Fiam, a te Urad, Teremtőd, Szabadítód és Megváltód, Istened és Jegyessed mond neked.

Hallgasd a szelíd, irgalmas és szeretetteljes Anyát, a kegyelem és üdvösség, a jó tanács és a bölcsesség Anyját, hallgasd meg és higgy a szavának.

...Hallgasd Istened, egyszülött Fia hangját, aki bizalmasan szól hozzád, hogy tiszteld őt. Hallgasd hát szeretettel, hallgasd szomjúhozó vággyal, hogy meghallhasd, megtanulhasd és engedelmeskedhess neki. Hajlítsd szíved fülét e nemes szavakra, amikor hozzád szól, és meghagyja neked szent akaratát...

Hallgasd Istened igen szelíd és hatalmas, és nagyon hatékony igéjét, aki a Mennyből, mindöröktől fogva, letekintett irgalmas szemével a szívnek e nagy és egészen mély alázatára, amit remélt, és ami után vágyakozott, és kért és előre látott benned. Ő már méltóztatott, és most is méltóztatik neveden szólítani, inspirálni, és egészen szelíden mind közelebb vonni magához, bensődben kimondva: Mária, Anna, Katalin, Margit, Barbara, N., jöjjetek és lássátok.

Hallgassátok hát, mit mond a Mi Urunk. ... Járjatok szorosán a nyomában, és kövessétek az ő igen szent Anyját. És lássátok, hogy a gondviselés, és az Isteni Felség, örök szeretetében milyen Rendbe, és e világ mely helyére kívánt helyezni...

Az áhítat szentélye ez, ahol lelki életet, mennyei életet, erényekkel teli életet élnek; folytonosan a tökéletességre törekvő életet, apostoli emberek életét. ... Akiknek nem elég az, hogy amennyire csak tudnak, a saját életszentségükkel törődjenek, hanem akik közösen azon is fáradoznak, hogy nagy szeretetüket, lángoló buzgóságukat, és állandó munkájukat, a lelkek szolgálatát illetően a köz javára fordítsák, a jóságos, és hűséges, és biztos, és hasznos, és ingyenes tanítás által, amit iskoláikban, úgy a szegény, mint a gazdag kisleányok kapnak...

Itt belül iskola van, a lányokhoz illő életszentség elsajátítása, folytonos gyakorlása. Forrást találunk ott, az igazi szentség kimeríthetetlen kútját, mely a városokon és falvakon át nagy tartományokig terjed, és bőséggel árad egészen a Mennyeig.

Mindamellet, a mégoly nagy szentsége közepette is olyan ez, mint egy fajta sivatag, ahol egyedül Istenben és Isten dolgaiban szándékoznak, és remélnek, és kérnek, és kívánnak bármiféle pihenést és kényelmet, és örömet és más megelégedettséget találni.

Ó, bölcs, bátor és derék leány, figyelj és lásd meg a töviseket, amik e szent földön vannak! S vedd fontolóra, hogy ezek nem sebeznek, hanem hasznot hoznak, és élvezetet okoznak, és igen édessé és ízessé válnak! És hogy látszik e tövisek között, amint folytonosan lángol Isten szeretetének nagy tüze, ami a szíveket, a nyelvet, a fület, a szemet, a lépteiket, a szavakat, a tetteiket, a gondolatokat, a vágyakat, a kívánságokat, és minden társatok szándékait megvilágítja, és isteni módon lángra gyújtja.

Ó, a ti Uratok Istenetek helyezett ide titeket. A Menny és a föld egyetlen Uralkodója hozta létre e csodát. Valóban ő az, aki Isten, és aki a tietek. Ő, aki jutalmul azért, amit ti oly őszintén, kivétel és bármi fenntartás nélkül, teljesen neki adtok, egészen nektek adja önmagát...

Övé, és az ő boldogságos Anyjái legyen minden tisztelet és dicsőség, és szolgálat és dicsőítés, mindörökre.

(Constitutions CND, extraits de la Préface)

Mivel tartoznak a Boldogságos Szűz Máriának a Rend Nővérei ?

Mivel minden nővérben mindig lángolnia kell a vágnak, hogy Urunkat szeresse, és amennyire csak tőle telik, minden dologban az ő tetszésére és örömére legyen, és mivel ezt a szent vágyat nem tudnák világosabban és nyilvánvalóbban kifejezni neki, mint azzal, hogy szeretik azt, akit ő szeret, és még gyöngédebben szeretik azt, akit ő minden teremtményénél jobban szeret, tudniillik az ő tisztaságos és igen szent Anyját, a Boldogságos Szűzet, ezért a nővérek, Közösségükben együtt, és mindegyikük külön is, szüntelenül tanulják, hogyan kedveskedjenek neki, hogyan tiszteljék és szolgálják őt mindenféle tiszteletadással és köszönettel, és a számukra lehetséges legalkalmasabb eszközökkel.

Már kiválasztották Őt, mint Anyát, Mestert, és Pártfogót, egyrészt annak a szilárd hitnek alapján, ami mindig is megvolt bennük, miszerint Rendjüket ő foganta, ő hozta világra, ő nevelte fel és táplálta, és a jövőben is ő fogja táplálni, fenntartani és hatékonyan védelmezni, szükségeiben vigasztalni, másrészt azon elhatározás miatt, amit kezdettől fogva egyhangúan hoztak, hogy amennyire tőlük telik, minden dologban mindig azt választják, amit a legtökéletesebbnek, és Istenhez legméltóbbnak, és legkedvesebbnek találnak.

E döntés értelmében, és mivel minden keresztény ember lekötöztetett Isten Anyja, Megváltójuk Anyja iránt ..., lángoló szeretettel, gyengéden, tisztelettel szeressék őt, mint leányok Anyjukat, mégpedig édesanyjukat, az irgalom Anyját, aki mindenkinél szeretetreméltóbb, és mindenki másnál jobban szereti leányait. Tiszteljék őt, mint Úrnőjüket, mint a Szüzek Királynőjét, az Angyalok Királynőjét, Mindenszentek Királynőjét, a Mennysorság Királynőjét. Minden tettét és szavát úgy tanulmányozzák, és oly mély tisztelettel forduljanak felé, mint minden szentség képmása és regulája felé, egészen tökéletes és isteni példája felé, ami nekik kifejezetten a Mennyből adatott, hogy minden órában tekintsenek fel rá és csodálják őt, és benne pártfogójukra találjanak.

Folytonosan őrizték szívük mélyébe írva, ezt az egészen drága és egészen isteni beszédet, ami áldott ajkáról fakad, és gyakran ismételjék: *Quodcumque dixerit vobis facite*, tegyetek meg mindent, amit Fiam, a ti Istenetek mond nektek.

Igyekezzenek gyengéden kis diákjaik lelkébe csepegtetni, minden egyesnek a kora és képességei szerint, az Isten Anyja iránti áhítatnak mindezen fajtáit.

Segítségként, hogy e világban élő leányok mindegyike megmaradjon a Boldogságos Szűz iránti tiszteletben és szeretetben, és hogy abban egyre jobban előrehaladjon, és kötelességeikben is kitartson, a nővérek emellett igyekezzenek értésükre adni, és jól a szívük mélyébe vétni az alábbi négy szót: *Quodcumque dixerit vobis facite*. Ez arra szolgál majd, hogy egész gyengéden és mintegy kézen fogva, és Isten Anyjának kedves és barátságos hangján rávezessék őket arra, hogy mindent, amit Urunk kér tőlük, szívesen megtegyenek, mindegyikük a maga körülményei között. S maguk a nővérek is, miközben ezt a tanítást másoknak tanítják, mindig emlékezzenek arra, hogy Rendjük mintegy ennek a néhány isteni szónak alapján áll, és erre támaszkodik. Mindegyikük arra kapott meghívást, és Isten Anyjának neve és pártfogása alatt azért, és arra a szándékra gyűlt egybe, hogy teljesen átadja magát annak a műnek, amit felkínál nekik, amit hirdet nekik, amit kér és kíván tőlük, amit e néhány rövid szó magában foglal, és amit ott őriznek szívük mélyébe írva, hogy egész életükön át, éjjel-nappal erre gondoljanak. Legyenek meggyőződve arról, hogy ha ezt hűségesen megtartják, akkor követik Szent Rendjük szellemét...

(Constitutions, 2eme partie, chap. XI.)

Fourier Péter

Bevezetés	01
A forrásnál, az Isten utáni vágy	03
Fourier Péter, Isten bizalmas barátja	05
Jézus Krisztustól megragadottan	08
Szabaddá vált szívvel keresni Istent, követni Jézus Krisztust	11
Együtt kövessük Krisztust, a Notre Dame Női Kanonok- és Tanítórend	14
Ágoston apostoli spiritualitása	17
Mindenki számára elérhető spiritualitás	19
A spirituális hagyományban	20

Le Clerc Alexia

"Tizenkilenc, vagy húsz éves voltam, amikor ezt a hivatást választottam"	22
"Isten legyen osztatlan szerelmeitek"	24
"Őszintén és egyszerűen jelenlétében járni"	25
". .. hogy dicsőséget szerezzek neki".	27

Függelék

Fourier Péter írásai

<i>"Urunk tetteinek és kijelentéseinek tanúi"</i>	30
<i>Mit kér Isten a Notre Dame Rend szerzetesnőitől</i>	31
<i>"Emberséges tekintet..."</i>	32
<i>"Segítsük őket élni, mégpedig jól élni"</i>	34

Hittanóra

<i>A "szentek tudománya"</i>	35
<i>Néhány bölcs tanács a lelki dolgokra és az ideig tartó dolgokra...</i>	38
<i>"... a Szentlélek iránti teljes odaadással"</i>	39
<i>Szeretet Királynő</i>	40
<i>"Hat figyelemre méltó tanács "</i>	41
<i>Ima a Szent Gondviseléshez</i>	42
<i>"Hallgass ide, Notre Dame leánya "</i>	43
<i>(Az 1640 évi Konstitúció: részletek a XI. fejezet 2. részének előszavából</i>	44

Az idézetel forrásai

- de la correspondance de saint Pierre Fourier (5 tomes)
édition 1986 à 1991
- des Constitutions de la Congrégation Notre Dame
édition 1649
- du Journalier
édition 1649
- du Primitif Esprit de l'institut
édition 1652
- de la Vie du Très Révérend Père Pierre Fourier, dit vulgairement le Père de Mattaincourt,...
par le Père Jean Bedel édition 1656
- des recueils "Opuscules" concernant la Congrégation Notre Dame
édition 1881
- " " concernant les Chanoines de Notre Sauveur
édition 1886 à 1889
- du "Recueil de Saint Dié"
- de la Vie de la Vénérable Mère Alix le Clerc, Fondatrice...
édition 1666 - Nancy
- des Ecrits spirituels d'Alix Le Clerc
édition C.N.D. 1968
- de la Relation d'Alix Le Clerc
édition C.N.D. 1990

N.B. Pour un certain nombre de citations, la référence n'est pas indiquée dans cet essai, afin de ne pas alourdir la présentation.